Titel	Side
Miljøgodkendelse efter §16 a stk 2. i husdyrloven 29.10.2026 (Miljøgodkendelse efter §16 a stk 2. i husdyrloven 29.10.2026 10.pdf)	2
2026.08.10 Miljøkonsekvensrapport_Langkærvej 3 bruges ved afgørelse (2026.08.10 Miljøkonsekvensrapport_Langkærvej 3 bruges ved afgørelse 3.pdf)	31
Høringssvar indkommet i forbindelse med Forannoncering og 30 dages høring (SamlePDF_28-10-2026.pdf)	69

Sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25

Miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*

Fjerkræbruget
Langkærvej 3
7330 Brande

Afgørelsesdato: 29.oktober 2026

Copyright
Ortofoto (fra 2015 -) og skråfoto indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, som frit har stillet sit materiale til rådighed. Link til vilkår: http://sdfe.dk/om-os/lovstof/rettigheder-og-vilkaar/

Lovgivning
Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i bilag 1.

Indhold

DATABLAD 5

ANSØGNINGEN 6

HISTORIK 6

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE 6

VILKÅR 8

LOVGRUNDLAG 13

IE-HUSDYRBRUG 13

BIAKTIVITETER 14

OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER 14

REVURDERING 17

GYLDIGHED 17

HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN 18

ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER 18

MILJØKONSEKVENSRAPPORT 18

IKAST-BRANDE KOMMUNES VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR DE STILLEDE VILKÅR 18

PLACERING AF ANLÆG 18
LANDSKABELIGE, OG GEOLOGISKE VÆRDIER 18
KULTURHISTORISKE VÆRDIER 19
PÅVIRKNING AF NATUR 19
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER 19
JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND 19
LUGT 19
STØJ 21
STØV 21
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD 21
LYSPÅVIRKNING 21
AFFALD 21
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING 22
TRANSPORT 22
SPILDEVAND 22
HÅNDTERING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING 22
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) 22
BAT –REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION 23
BAT – RÅVARER 23
BAT – VAND OG ENERGI 23
BAT – MANAGEMENT 23
SAMLET VURDERING OM ANVENDELSE AF BAT 23
ALTERNATIVER, 0-ALTERNATIVET OG OPHØR AF DRIFTEN 24

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING 24

KLAGEVEJLEDNING **25**
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE **27**
BILAG **28**

Datablad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	34898774
Husdyrbrugets navn	Axel Månsson Øko-Ægget ApS
Beliggenhedsadresse	Langkærvej 3
Postnummer	7330
By	Brande

Ansøger

navn	Axel Månsson ejendomme ApS
adresse	Grarupvej 15
postnummer	7330
by	Brande
telefon	40808130
e-mail	axm@maanssons.dk

Konsulent

Cvr	21111511
virksomhedsnavn	Spiras
navn	Henriette Fries
adresse	Niels Bohrs Vej 2
postnummer	6000
by	Kolding
telefon	20145333
e-mail	hef@spiras.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	9513814
CHR numre	

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 7a - Askær, Brande
Matrikel: 2o - Askær, Brande
Matrikel: 6b - Askær, Brande
Matrikel: 2e - Askær, Brande
Matrikel: 3i - Askær, Brande
Matrikel: 3a - Askær, Brande
Matrikel: 2y - St. Langkær By, Brande

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 11. november 2025 modtaget en ansøgning om en § 16 a-miljøgodkendelse jævnfør *husdyrbrugloven*[i], til ejendommen Langkærvej 3, 7330 Brande, der er beliggende sydøst for Brande.

Syd for landbrugsejendommen ønsker ansøger at opføre to økologiske hønsehuse med tilhørende gødningshuse, fodersiloer og udearealer. Der ansøges om tilladelse til dyretypen *høner* med produktion af *konsumæg* i et *fler-etagesystem*. I ansøgningssystemet søges der om en vis fleksibilitet, hvilket betyder, at der ansøges om mulighed for både *økologisk* og *konventionel* drift.

Ansøgers intention er at hønseholdet drives *økologisk*, i tråd med ansøgers øvrige ejendomme. Den fleksible ansøgning ønskes alene for at sikre fremtidig tilpasningsevne, men den planlagte drift er fuldt ud økologisk. På nuværende tidspunkt er der ikke dyrehold på ejendommen. Hønsehusene måler hver 120 x 36 meter, i alt 4.320 m^2, og vil hver kunne rumme 30.000 høns. Da der søges om et staldsystem med fler-etagesystem vil det samlede produktionsareal for de 2 hønsehuse blive 11.000 m^2.

Historik

8 års drift

For 8 år siden var der ikke husdyrhold på adressen

Nudrift

Der er i dag ikke husdyrhold på adressen.

Afgørelse om miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Langkærvej 3, 7330 Brande, med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 16 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*, samt reglerne i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*[ii]. Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at godkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom

Det er Ikast-Brande kommunes vurdering at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi husdyrbrugeren som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af et husdyrbrug. Det er dog et krav, at der foretages en konkret vurdering af om den ansøgte produktion er erhvervsmæssige nødvendighed, og at det fremgår af miljøgodkendelsen.

At Ikast-Brande Kommune vurderer det konkrete projekt til at være erhvervsmæssigt nødvendigt begrundes ud fra, at byggeriet indgår som et led i ejendommens jordbrugsmæssige udnyttelse, og at der er en passende driftsmæssig sammenhæng mellem den produktion, der er knyttet til hønsehusene og de dertil tilhørende driftsfaciliteter. Endeligt er det kommunes vurdering at byggeri og driftsform ikke antager industriel karakter.

Miljø og fødevareklagenævnet har i en tidligere afgørelse bemærket at selv om et ansøgt byggeri ikke vurderes til at være erhvervsmæssigt nødvendigt betyder det ikke, at byggeriet ikke kan godkendes. Godkendelse afhænger i så fald af, at byggeriet er foreneligt med de landskabelige værdier i området, således at landskabet tilgodeses gennem indplacering og farvevalg mv., og at der fastsættes tilstrækkelige vilkår til varetagelsen af de landskabelige hensyn (se afsnittet landskabelige, og geologiske værdier).

Tilknytning til eksisterende anlæg
Natur og miljøklagenævnet bemærker, i flere sager om vurderingen af mulighed for fritliggende placering: *Kommunen skal i hver enkelt sag foretage en konkret vurdering af, om der foreligger en særlig begrundelse for at fravige udgangspunktet om at nye bygninger skal placeres i tilknytning til eksisterende.*

De væsentligste begrundelser for at hønsehusene med tilhørende udearealer ikke placeres i tilknytning til de nuværende bygninger på Langkærvej 3, 7330 Brande er, både manglende mulighed for overholdelse af husdyrbruglovens afskæringskriterier for N-deposition til de Kategori 3 naturområder der findes nord for ejendommen, og at få en god arrondering af hønsegårdene omkring husene. Ansøger har i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.12 vedrørende alternativer yderligere begrundet den valgte placering og det er Ikast-Brande Kommunes vurdering at valgte placering er velbegrundet.

Miljøgodkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, ansøgningsskema nr. 253392, version 5, og ansøgers miljøkonsekvensrapport (se bilag 2). Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget – det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag.

2. Produktionsareal, dyretyper, staldindretning og gødningsopbevaring m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Stalde og produktioner

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Ventilation	Kilde højde	Produktion	Produktions-areal (m^2)
Hønsehus 1	4320	Mekanisk ventilation	6 m	(#834452) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	5500
Hønsehus 2	4320	Mekanisk ventilation	6 m	(#834466) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	5500
Sum					11000

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Størrelse	Areal (m^2)
Gyllebeholder	Flydende		1515 m^3	365
Gødningscontainer hus 2	Fast			20*
Gødningscontainer til hus 1	Fast			20*

*overfladeareal på container indeholdende husdyrgødning

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.

4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.

5. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

6. Husdyrbrugets årlige energi- og vandforbrug skal registreres, og registreringerne for perioden siden Ikast-Brande Kommunes seneste regelmæssige tilsynsbesøg skal fremvises på kommunens forlangende.

7. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (https://husdyrvejledning.dk/media/r5zhwbhd/retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf).

   Med hensyn til rotter forudsættes de bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

8. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der på forlangende indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Sådanne målinger kan dog højst forlanges foretaget en gang årligt, medmindre særlige forhold gøre sig gældende. Udgifter til støjmåling/støjeregninger afholdes af husdyrbruget.

   Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag Lørdag	kl. 7 - 18 kl. 7 - 14	55 dB(A)[1]
Mandag - fredag Lørdag Søndag	kl. 18 - 22 kl. 14 - 22 kl. 7 - 22	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A) *

   * Støjens maksimalværdi – peak-værdi – må om natten (kl. 22 - 7) ikke overstige 55 dB(A) ved nabobeboelser.

   De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

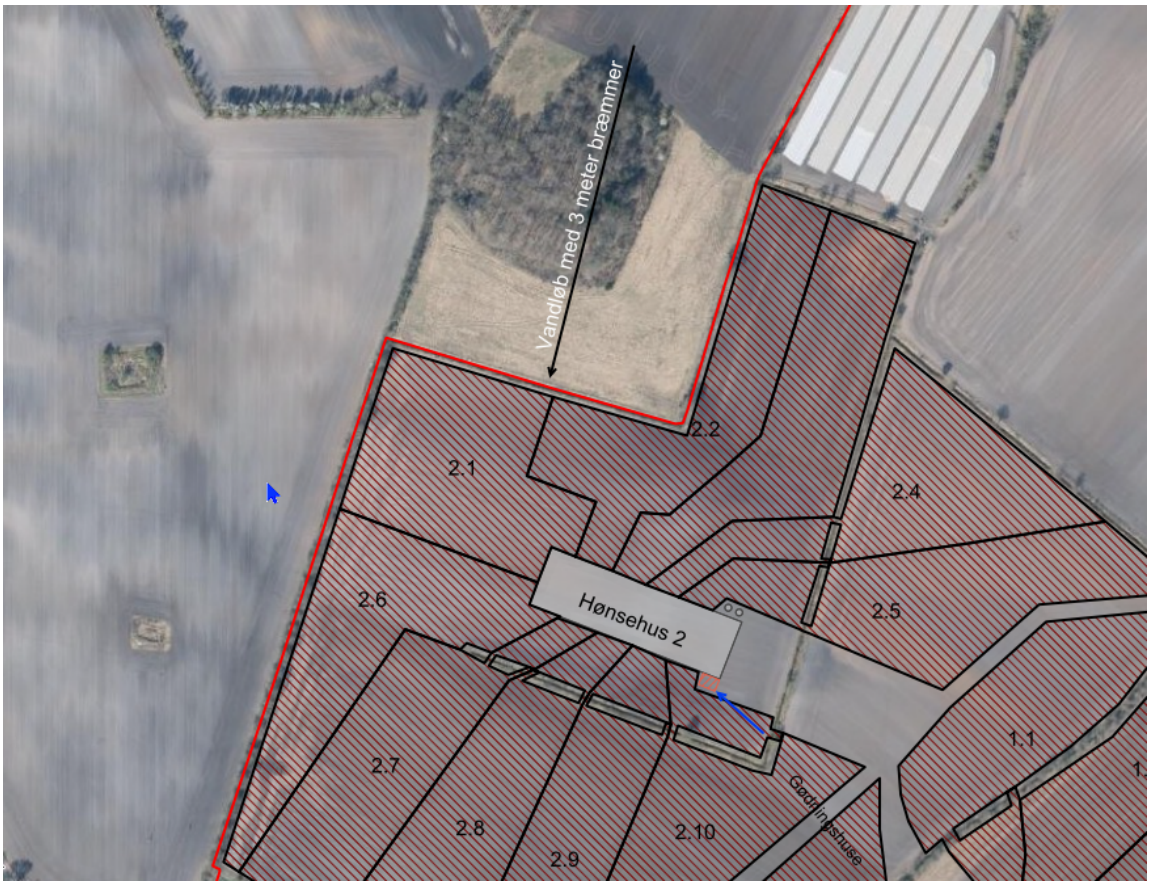
   For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

   for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

[1] dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.
9. Støj fra det erhvervsmæssige hønsehold må ikke give anledning til støj hos naboer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er til væsentlig gene.
10. Hønsehus 1 og hønsehus 2 skal være indrettet med gødningsbånd
11. Gødningsbånd i hønsehus 1 og hønsehus 2 skal tømmes mindst 2 gange ugentligt med et interval på minimum 3 dage
12. Husdyrbrugets gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
13. Der skal føres logbog, hvori følgende registreres: - Tidspunktet for tømning af gødningsbånd i både hønsehus 1 og hønsehus 2 (dato) - Enhver form for driftsstop af gødningsbånd med angivelse af stald, årsag og varighed.
14. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere en én uge
15. Logbogen skal opbevares i mindst fem år på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
16. Der skal være opnået tilladelse til afledning af regnvand fra tage og befæstede arealer inden byggeriet sættes i gang.

17. Vandløbet på matrikel 3a Askær, Brande, som er omfattet af 3-meter bræmmer, skal ved anvendelse af hønsegårdene være frahegnet med hegn placeret i mindst 3 meters afstand fra vandløbets kronekant. Hegnet skal have en tæthed og højde, der er tilstrækkelig til at holde hønsene inde i hønsegårdene. Se efterfølgende kort.

18. Øvrige vandløb/grøfter beliggende på arealer der er indhegnes til hønsegårde, skal frahegnes i en afstand på mindst 1 m fra vandløbets kronekant, således at hønsene ikke har adgang til vandløb/grøfter.

19. Inde i hver hønsegård kan der maksimalt etableres 2 spange over vandløb/grøft der hver har en bredde på 3 meter. Alternativ kan der etableres spange med en bredde på 6 meter der deles af to hønsegårde (dvs. 3 meter på hver side af hegnet). Spangene skal være med tæt bund og kanter i siderne der hindrer eventuelle gødningsrester og andet afsat materiale ovenpå spangene i at ende i grøfterne.

20. Ydre og indre hegn i og omkring hønsegårde beliggende indenfor skovbyggelinie må ikke overstige 1,8 meter.

21. Det må ikke etableres afvandingsrender i hønsegårde til afledning af vand til, grøfter, eller dræn.

22. Staldanlægget og tilhørende faciliteter skal etableres i afdæmpede farver (grå sandwichpaneler, betonelementer eller søstenselementer med grå gavle). Desuden skal der etableres beplantning i eller udenfor hønsegårdene, der til enhver tid har en afskærmende effekt i forhold til indsigt til stalde, fodersiloer og gødningshuse.
23. Udendørs arbejdsbelysning må kun være tændt når det er nødvendigt for arbejde der er en del af husdyrbrugets drift.
24. Udendørs belysningsarmaturer skal monteres, så de lyser direkte nedad og ikke spreder lyset ud i landskabet. Desuden må lyset fra armaturerne kun ramme de relevante arbejdsarealer.
25. Ved eventuelt varigt ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.*

---

* Vær blandt andet opmærksom på reglerne om ophør i § 60 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningsskema nr. 253392, version 6, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 25. august 2026.

Husdyrbruget er omfattet af § 16 a, stk. 2, da der er flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet efter *husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktiv[iii] og IE-direktiv[iv] er indarbejdet.

IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 16 a, stk. 2, nr. 1-3, i *husdyrbrugloven*.

Da husdyrbruget har flere end 40.000 stipladser til fjerkræ, så er det omfattet af IE-direktivet.

Ikast-Brande Kommune gør i den forbindelse opmærksom på en række særregler for IE-husdyrbrug, fastsat i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* kapitel 17 og 21a:

- Miljøledelse
- Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab
- Hændelser og uheld
- Fodringskrav
- Energieffektiv belysning
- Støvemissioner fra staldanlæg
- Overholdelse af vilkår og krav
- Ophør.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *miljøbeskyttelsesloven*[v] eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøgodkendelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Forannoncering: Ansøgningen om miljøgodkendelse har været for-annonceret i 14 dage fra den 27. januar 2026 på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside, www.ikast-brande.dk. Offentligheden har dermed haft mulighed for at se ansøgningen og anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, jævnfør § 69 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Forannonceringen gav anledning til flere bemærkninger og indsigelser fra naboerne i området. Tekst angivet i det efterfølgende med *Kursiv* refererer til høringssvaret, mens tekst (ikke kursiv) er Ikast-Brande kommunes bemærkninger hertil.

Bemærkninger omkring lugt

"Hvis den beregnede geneafstand er større end afstanden fra anlægget, skal der ifølge godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 som udgangspunkt meddeles afslag på ansøgningen om godkendelse af husdyrbruget".

"I lyset af de meget korte afstande og flere betydelige lugtkilder (stalde, hønsegårde, dybstrøelse) må det lægges til grund, at geneafstande - særligt under korrekt kumulation med andre husdyrbrug i området - næppe kan overholdes.

- Ikast-Brande Kommune foretager en konkret vurdering af lugtbelastningen i forhold til de omkringliggende byzoner, samlede bebyggelser, lokalplanlagte områder i landzone, samt boliger uden landbrugspligt. Herunder vurderer vi, om de lovfastsatte geneafstande og krav til kumulation (samlet belastning fra flere brug) er overholdt. Ansøger har indsendt ansøgningen via husdyrgodkendelse.dk og alle beregninger til førnævnte områder der er omfattet af lugtgenekriterierne viser at kriterierne er overholdt. Ansøger har udover førnævnte områder også foretaget beregninger til nærmeste naboer med landbrugspligt, selv om de ikke er omfattet af lugtgeneafstandskravene. Beregningerne viser, at hvis kravene til ejendomme uden landbrugspligt også var gældende for ejendomme med landbrugspligt ville kravene her også være overholdt. Afstanden fra nærmeste nabobeboelse er minimum dobbelt så langt fra nærmeste hjørne af et hønsehus, og endnu længere fra det beregnede lugtcentrum som er udgangspunktet hvorfra det vurderes om lugtgenekriterierne er overholdt. Endvidere er der ingen kumulation med andre husdyrbrug i området. Eventuel lugtemission fra ikke produktionsarealer som hønsegårde og møddingshuse indgår ikke i lugtberegningerne.

Bemærkninger omkring ammoniak

At *"Kommunen skal dokumentere, at ammoniakdepositionen til ammoniakfølsom natur - bade kategori 1-natur og natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 - overholder de relevante total- og merdepositionskrav, med korrekt indregning af kumulation.*

- Der er foretaget ammoniakdepositionsberegninger i Husdyrgodkendelse.dk og totalpåvirkningen til Kategori 1 natur, der er de eneste områder, hvortil der kan indgå korrektioner på grund af kumulation er på 0,0 kg N/ha/år. I situationer hvor der er maksimal korrektion for kumulation vil vi som myndighed maksimalt kunne kræve at totaldepositionen ikke overstiger 0,2 kg N/ha/år. På baggrund af en beregnet totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år, er kumulation ikke relevant. Øvrige beregninger til Kategori 2, kategori 3 natur og alm. §3 natur (eksempelvis engarealer) viser at totalbelastninger henholdsvis merbelastninger ikke overstiger det tilladte. I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelser af projekter hvor der er udearealer, indgår eventuelle emissioner fra udegående dyr ikke.

***Forhøjet risiko for smitteoverførsel /* drift- og økonomiske konsekvenser**
I de indkomne bemærkninger angives det også, at etableringen af et hønsebrug med hønsegårde i en afstand af ca. 120 m fra et svinebrug, kan give store driftsmæssige og økonomiske konsekvenser ved udbrud, og at etablering af konsumægsproduktion i denne størrelse vil indebære en betydelig risiko for smittespredning, herunder sygdomme der kan overføres indirekte via luftbårne partikler, støv, insekter, vilde fugle, gnavere, køretøjer og personale.

At periodevise salgstop, vil udløse betydeligt tab af indtjening, og at smitteudbrud vil få alvorlige konsekvenser for produktionen da det vil udløse påbud om restriktioner, aflivning af dyr og tab af genetik.

- I forbindelse med udarbejdelse af en miljøgodkendelse foretages en samlet vurdering af, hvordan husdyrbruget direkte og indirekte påvirker miljøet og i den forbindelse er det Ikast-Brande Kommunes vurdering at eksempelvis smittefare ikke indgår. Det underbygges også af bemærkninger i klagenævnsafgørelse **NMK-132-00793** hvor det er Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at der hverken i ordlyden af husdyrbruglovens formålsbestemmelse, jf. § 1, stk. 2, eller i lovens forarbejder er holdepunkter for at inddrage veterinære hensyn i vurderingen af en ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbruglovens bestemmelser.

- I en anden afgørelse fra 30. juni 2020 (sagnr. 18/05415 (tidl. NMK-135-00043), bemærker klagenævnet endvidere, at nævnet ved afgørelser efter husdyrbrugloven kun kan tage stilling til forhold, der er omfattet af husdyrbrugloven, og nævnet tager derfor ikke stilling til klagepunktet vedrørende en eventuel smittefare.

Værdiforringelse
At ægproduktion vil bevirke at værdien af alle underskriveres ejendomme, særligt ejendommen på Bøllundvej 3, da en eventuel senere erhverver af ejendom vil se hønsebruget som en risiko for fortsat svineproduktion.

- Vedrørende bemærkningerne omkring værdiforringelse af omkringliggende ejendomme har kommunen ingen bemærkninger da dette ikke er et hensyn, der indgår i vurderingen af en ansøgning efter husdyrbrugloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet skriver ligeledes i flere afgørelser at nævnet ved afgørelser efter husdyrbrugloven kun tager stilling til forhold, der er omfattet af husdyrlovgivningen, og derfor ikke behandler klagepunkterne vedrørende forventet værdiforringelse.

Udover omtalte bemærkninger har Ikast-Brande Kommune blandt andet modtaget bemærkninger vedrørende følgende;

Placering af anlæggene
Med baggrund i høringssvaret har ansøger i dialog med Ikast-Brande Kommune undersøgt alternative placeringer.

Lyspåvirkninger
Udgangspunktet i Ikast-Brande Kommunes vurdering af miljøkonsekvensrapporten var, at anlæggenes placering, samt beplantning omkring dem sikrede mod væsentlig gene fra udendørs lyskilder. På baggrund af høringssvaret vil Ikast-Brande Kommune stille vilkår til anvendelsen af udendørs lyskilder.

Støj, Visuel påvirkning og Skadedyr
Bemærkningerne til disse punkter har ikke ændret eller haft indflydelse på Ikast-Brande Kommunes vurdering af ansøgers behandling af emnerne i miljøkonsekvensrapporten.

30 dages høring: Ansøger, ansøgers konsulent og de, der havde anmodet om det, har haft et udkast til afgørelsen i høring fra den 28. august 2026 med 30 dages frist for kommentarer. Naboer og andre berørte blev ligeledes den 28. august 2026 orienteret om udkastet og om hvordan de kunne rekvirere udkastet til afgørelse. De fik også en frist på 30 dage til at kommentere udkastet.

30 dages høringen gav anledning til et høringssvar, hvor i der var flere bemærkninger og indsigelser fra naboerne i området. I det efterfølgende ses Ikast-Brande Kommunes bemærkninger til det indkomne høringssvar.

I høringssvarets sammenfatning giver naboerne udtryk for at kommunens samlede vurdering ikke er båret af korrekte sagsoplysninger/begrundelser. Det gælder blandt andet emnerne placering, lugt, ammoniak, udearealers påvirkning, støj og skadedyr.

Nogle af de omtalte emner vil ikke blive kommenteret, men i stedet henvises til Ikast-Brande Kommunes tidligere kommentarer til materiale indkommet i forbindelse med at ansøgningen om miljøgodkendelse var i forannoncering fra 27. januar til 15. februar af 2026.

Placering
I høringssvaret skriver indsender, at der i udkastet anmodes om godkendelse af hønsehuse, indhegninger og møddingshuse på ansøgers bagerste marker med den konsekvens, at projektet rykkes tættere på hovedparten af ansøgers naboer, end det der fremgik af tidligere materiale. Ikast-Brande Kommune kan oplyse, at den ansøgte placering er uændret sammenlignet med ansøgningen, der var i foroffentlighed.

Lugt fra gødningshuse og udegående dyr
Som led i godkendelser og tilladelser beregnes lugtemissionen – og dermed vurderingen af lugtgenerne for de omboende – ud fra husdyrbrugets produktionsarealer, dvs. staldene m.v. Evt. lugtgener fra opbevaringsanlæg, udbringning af husdyrgødning samt udegående dyrehold indgår ikke i lugtberegningerne, men er i stedet generelt reguleret gennem faste krav til placering m.v.

Ammoniak fra gødningshuse og udegående dyr
Ammoniakfordampning fra, hønsegårde indgår ikke i beregningerne ved miljøgodkendelser, fordi den

danske husdyrregulering er baseret på produktionsarealer i fastplacerede staldanlæg og gødningsopbevaringsanlæg. Reguleringen af det, der sker på arealerne, styres i stedet af anden lovgivning. Ammoniakfordampningen fra gødningsopbevaringsanlæg/møddingshusene er medtaget i de beregninger der fremgår af udkastet til miljøgodkendelse.

Vandløb/grøfter: I høringssvaret fra omboende er der en gennemgang af forhold, der på grund af anlægget/udearealernes placering, efter deres opfattelse vil udgøre en væsentlig risiko for udledning til vandløb. Det er Ikast-Brande Kommunens vurdering, at der med de stillede krav om frahegning og bræmmer, samt ved overholdelse af generelle lovgivning på området, ikke er risiko for forurening.

Støj: Umiddelbart giver kommentarerne i høringssvaret vedrørende støj ikke anledning til ændringerne af projektet, eller behov for at der skal stilles yderligere vilkår.

Vurderingen er forsat, at med en afstand på minimum 330 meter mellem staldanlæg og nærmeste nabobeboelse, sammenholdt med de aktiviteter, der vil være på selve ejendommen og i forbindelse med de interne transporter, at støjgenerne ikke vil være til væsentlig gene for de omkringboende.

Skadedyr: Den ansøgte produktion (økologisk ægproduktion) er en husdyrproduktionstype, som erfaringsmæssigt ikke giver skadedyrsudfordringer ved god driftsledelse (management). Da naboejendommene ikke ligger helt op af anlægget, vurderes risikoen for gener derfor som minimale. Høringssvaret giver derfor ikke anledning til at ændre udkastet eller stille yderligere vilkår.

Ind- og udkørsel til husdyranlægget: Ansøger har efter at udkastet har været i 30 dages høring oplyst at vejen, der omtales i det indsendte høringssvar, ikke skal anvendes til transport til og fra hønsehusene.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet den 29. oktober 2026, og blev offentliggjort på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside https://ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer samme dag. Afgørelsen bliver desuden lagt på Miljøstyrelsens Digitale MiljøAdministration (DMA) på hjemmesiden https://dma.mst.dk/.

Revurdering

Miljøgodkendelsen skal, jævnfør *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2034.

Dog tages en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revurdering, når der er offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste del af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen tilrettelægges på en sådan måde, at husdyrbruget kan overholde kravene senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af miljøgodkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøgodkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøgodkendelse efter reglerne i *husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde - søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Miljøkonsekvensrapport

En ansøgning om en § 16 a-miljøgodkendelse skal indeholde en miljøkonsekvensrapport. De oplysninger, som ansøger fremlægger i miljøkonsekvensrapporten, skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet, lige som ansøger skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af en kvalificeret og kompetent ekspert.

Ansøgers konsulent har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport (se bilag 2), som – sammen med ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk - danner grundlag for afgørelsen om miljøgodkendelsen. Miljøkonsekvensrapporten opsummerer husdyrbrugets påvirkning af miljø, landskab, naboer, natur m.m.

Ikast-Brande Kommunes vurdering og begrundelse for de stillede vilkår

Vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Placering af anlæg

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.4.3, at nye bygninger og nye gødningsopbevaringsanlæg, samt eksisterende gyllebeholder overholder de faste afstandskrav.

Landskabelige, og geologiske værdier

Det ansøgte anlæg til konsumægsproduktion (hønsehuse, siloer, og gødningshuse) er ikke beliggende indenfor bygge- og beskyttelseslinjer, bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber, samt geologiske bevaringsværdier. Dette gælder også for udearealerne til hønsene, dog med den undtagelse, at et mindre område (ca. 0,15 ha) af det samlede udeareal på i alt ca. 24 ha, er beliggende indenfor skovbyggelinie. Det er dog Ikast-Brande Kommunens vurdering at så længe hegnet i og omkring hønsegårdene ikke overstiger en højde på 1,8 meter, vil hegnet kunne etableres uden krav om dispensation fra skovbyggelinjen. Der stilles derfor vilkår om, at hegnet indenfor skovbyggelinjen ikke må overstige en højde på 1.8 meter.

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af, at hønsehuse, siloer, og gødningshuse ikke er beliggende indenfor eller i nærheden af ovennævnte områder, samt beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.4.1, at gennemførelsen af projektet – og driften af husdyrbruget i

øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer eller påvirke områder med geologiske bevaringsværdier.

Endeligt er det også Ikast-Brande Kommunes vurdering, at valgt byggestil, samt den fremtidige beplantning vil gøre at den landskabelige værdi ikke påvirkes væsentligt. Beplantningen der etableres i hønsegårdene vil blandt andet have en afskærmende effekt i forhold til omgivelserne, reducerer de visuelle påvirkninger fra de nye hønsehuse, samt medvirke til at byggeriet integreres i området. Endeligt er det Ikast-Brande Kommunes vurdering, at der med baggrund i terrænforholdene i området ikke er nødvendigt, at foretage større ændringer af terrænet på arealerne, der vil resultere i væsentlige påvirkninger af landskabet.

Kulturhistoriske værdier

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af at projektet ikke er beliggende indenfor eller i nærheden af fredede fortidsminder, fredede områder, beskyttede sten- og jorddiger, kulturhistoriske bevaringsværdier, og værdifulde kulturmiljøer, samt beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.4.1 og 3.4.2, at gennemførelsen af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige kulturhistoriske ændringer.

Påvirkning af natur

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.5.1, og beregninger i husdyrgodkendelse.dk, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1-, 2- og 3-natur. Ligeledes vurderes det, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af *naturbeskyttelseslovens*[vi] § 3. Der er derfor ikke er grundlag for, at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder.

Påvirkning af bilag IV-arter

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.4.4, og beregninger i husdyrgodkendelse.dk, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

Jord, grundvand og overfladevand

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af stillede vilkår samt beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.1, 3.8.2 og 3.11, at projektet ikke medfører nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand – herunder overfladevand inden for Natura 2000-områder[2].

Lugt

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.1, 3.6 og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at projektet overholder lugtgenekriterierne, og at projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige lugtgener fra produktionsanlægget.

Af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk fremgår både ukorrigerede og korrigerede geneafstande (se skema side 19) til de forskellige beboelsestyper der indgår i lugtberegningerne, samt de faktiske afstande fra husdyrbrugets lugtcentrum (vægtet gennemsnitsafstand) til samme beboelsestyper.

[2] Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

Den korrigerede geneafstand, udtrykker den afstand et staldanlæg skal holde til byzone, samlet bebyggelse, samt til naboejendomme uden landbrugspligt, for at sikre, at lugtgenerne ikke overstiger et vist niveau, der er fastsat for de forskellige områder. Dvs. hvis den korrigerede geneafstand er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand er lugtkriterierne overholdt. Af beregningerne ses det at de faktiske afstande fra det beregnede lugtcentrum til de forskellige beboelsestyper alle er længere end de korrigerede geneafstande. Det vil sige, at alle geneafstande er overholdt.

Bebyggelse		Model[3]	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand[4]	Vægtet gennemsnits-afstand[5]
Bøllundvej 12	Uden landbrugspligt	FMK	148,3	148,3	910,0
Bøllundvej 16	Uden landbrugspligt	FMK	148,3	148,3	770,4
Hesselbjergvej 6	Uden landbrugspligt	FMK	148,3	148,3	1189,4
Langkærvej 11	Uden landbrugspligt	FMK	148,3	148,3	679,2
*Bøllundvej 15 **	*Med landbrugspligt*	*FMK*	*148,3*	*148,3*	*486,3*
*Bøllundvej 17 **	*Med landbrugspligt*	*FMK*	*148,3*	*148,3*	*400,4*
*Bøllundvej 7 **	*Med landbrugspligt*	*FMK*	*148,3*	*148,3*	*767,4*
*Hesselbjergvej 4**	*Med landbrugspligt*	*FMK*	*148,3*	*148,3*	*990,1*
*Langkærvej 7 **	*Med landbrugspligt*	*FMK*	*148,3*	*148,3*	*827,1*
*Sdr Askærvej 1**	*Med landbrugspligt*	*FMK*	*148,3*	*148,3*	*893,2*
*Sdr Askærvej 8 **	*Med landbrugspligt*	*FMK*	*148,3*	*148,3*	*687,7*
Drantum	Samlet bebyggelse	FMK	263,7	263,7	3246,7
Kulturhus Vejlevej 114, Brande	Lokalplanlagt område	FMK	263,7	263,7	1538,2
Brande	Byzone	FMK	469	469	2075,6
Erhvervsområde ved Svindbækvej og Vejlevej, Svindbæk	Byzone	FMK	469	469	1892,2

*Ejendomme markeret med kursiv og grå baggrund er alle ejendomme med landbrugspligt

Der regnes ikke lugt til beboelser beliggende på ejendomme med landbrugspligt. I husdyrgodkendelse.dk er der dog fortaget en scenarieberegning til de omkringliggende ejendomme hvorpå der er landbrugspligt og beregningerne viser, at de lugtkriterier der er gældende i forbindelse med ejendomme uden landbrugspligt, også ville være overholdt, hvis der skulle regnes til de ejendomme i nærområdet der har landbrugspligt (se ovenstående skema).

Ikast-Brande Kommune stiller dog et lugt-vilkår for at kunne minimere lugtgener, hvis de viser sig at

[3] Lugtmodel (FMK): Indtil Miljøstyrelsens lugtmodel blev indført til beregninger af geneafstanden ved ændring af husdyrbrugloven i 2007, blev geneafstanden beregnet efter FMK-modellen. Da den nye lugtmodel blev indført, blev det samtidig besluttet, at naboer til husdyrbrug ikke skulle stilles ringere end de havde været tidligere, da beregninger kun blev foretaget efter FMK-modellen. Derfor bygger reguleringen nu på, at den model, der giver den længste geneafstand, skal anvendes, hvilket i den korrekte sag er FMK-Modellen.

[4] Korrigeret geneafstand: Korrigeret lugtgeneafstand er den ukorrigerede geneafstande korrigeret under hensyntagen til om der er kumulation med andre husdyrbrug, samt de omboendes placering i forhold til husdyrbruget. Dvs. hvis der ikke er kumulation med andre husdyrbrug, eller ingen nabobeboelser hvor husdyrbrugets stalde er placeret mod nord (indenfor intervallet 300° til 60°). er den ukorrigerede geneafstand og den korrigerede geneafstand ens. Den ukorrigerede geneafstand korrigeres ikke i lugtgeneberegninger efter FMK-modellen. Derfor er lugtgeneafstandene der vises i kolonnerne i ukorrigeret og korrigeret i Miljøkonsekvensrapportens Figur 12 ens.

[5] Vægtet gennemsnitsafstand: Er gennemsnitsafstanden fra bebyggelse (byzone, samlet bebyggelse, samt til naboejendomme uden landbrugspligt) til staldafsnit med hver staldafsnits afstand vægtet efter dets lugtafgivelse i ansøgt drift.

være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen (vilkår 5). Hønsenes udearealer indgår ikke i lugtberegningerne.

Støj

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 2, 3.7.1, og 3.12 er der redegjort for støj fra husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår i forhold til den maksimale støjudledning fra husdyrbruget, herunder fra anlæg, maskiner og transport internt på husdyrbruget (ikke kørsel på offentlig vej), for at sikre, at husdyrbruget ikke giver anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende. Vilkåret giver også mulighed for en støjmåling eller en beregning for husdyrbrugets regning, såfremt det bliver relevant (vilkår 8). Derudover stiller Ikast-Brande Kommune vilkår om at eventuelt støj fra det erhvervsmæssige hønsehold ikke må give anledning til støj hos naboer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er til væsentlig gene (vilkår 9).

Støv

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.2 er der redegjort for gener fra husdyrbruget i form af støv. Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne, blandt andet i kraft af udkørselsforhold fra ejendommen og placeringen af afskærmende beplantning. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår om støv.

Fluegener og uhygiejniske forhold

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.74 er der redegjort for skadedyrsbekæmpelse på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår der sikrer, at der kan gennemføres foranstaltninger, hvis det viser sig at der er væsentlige gener for omgivelserne fra fluer på ejendommen (vilkår 7).

Rotter forudsættes bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

Lyspåvirkning

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.3 er der redegjort for gener fra husdyrbruget i form af lys. Ikast-Brande Kommune vurderer, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende på grund af anlæggets placering og husdyrbrugets anvendelse af arbejdsbelysning. Ikast-Brande Kommune har for at fastholde anvendelsen og for at undgå eventuelle lysgener for omboende valgt at stille vilkår angående udendørs arbejdsbelysning (se vilkår 23 og 24).

Udegående dyr

Ikast-Brande Kommune vurderer, at med de stillede vilkår vil det udendørs fjerkræhold ikke have væsentlig gene for omkringboende.

Affald

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8 er der redegjort for affald på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ*[vii] for erhvervsaffald, og national lovgivning herom efterleves. Ikast-Brande Kommune finder det derfor ikke nødvendigt at stille vilkår om affald.

Olie- og kemikalieopbevaring

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.2 har ansøger oplyst, at der ikke vil være oplag af olier eller kemikalier på adressen.

Transport

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 2 og 3.7.5, er der redegjort for transporter til og fra husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår i forhold til transport – vær dog opmærksom på det tidligere nævnte vilkår om støj fra interne transporter (vilkår 9).

Spildevand

Der er i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.1 redegjort for afledning af sanitært spildevand og vand fra rengøring. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at håndtering af spildevand vil ske miljømæssigt forsvarligt og efter gældende regler.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for opbevaring og håndtering, af husdyrgødning som produceres på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at opbevaring af husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, hvilket vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH_3-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT. Da husdyrbruget er omfattet af IE-direktivet, skal det derudover generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Ikast-Brande Kommune vurderer – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf. Af samme grund finder Ikast-Brande Kommune, at dele af den foreskrevne vilkårsfastsættelse i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 45 er overflødig, idet dele af indholdet følger af generelt gældende, danske regler.

I forlængelse heraf gør Ikast-Brande Kommune særligt opmærksom på de generelle regler for IE-husdyrbrug i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 51-60, som er udtryk for BAT.

Der er i miljøkonsekvensrapportens afsnit 2, 3.8.3, 3.8.4, 3.9, og 4,2 redegjort for anvendelsen af BAT på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at der anvendes BAT på følgende områder:

- Staldsystemet Høner, konsumæg; Fler-etagesystem
- 2 ugentlige udmugninger af gødningsbånd

BAT –reduktion af ammoniakemission

Anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. BAT-kravet for IE-husdyrbrug med konsumægshøner skal overholdes for hvert enkelt staldafsnit. BAT-kravet for hønsehus 1 og hønsehus 2 er ens og for begge stalde fastsat til 5.280 kg N/år, hvilket for begge hønsehus er væsentligt højere end den faktiske emission der er i hver stald i ansøgt drift på 3.542 kg N/år. Kravene for begge hønsehuse er således overholdt. Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at husdyrbruget anvender BAT i forhold til ammoniakemission.

Samlet BAT beregning	**Stalde**	**Lagre**	**Total**
Samlet BAT krav (kg NH_3-N /år)	10560	258	10818
Faktisk emission (kg NH_3-N /år)	7084	258	7342
Forskel (kg NH_3-N /år)	-	-	3476
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	**Ja**

Ikast-Brande Kommune stiller vilkår om 2 gange ugentligt udmugning for at sikre miljøeffekten af dette (se vilkår 11, 12, 13, 14, 15, og 16, samt vilkår 2 der angiver tilladte produktionsarealer).

BAT – råvarer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten (afsnit 3.8.4, 4.2.1), at husdyrbruget anvender BAT med hensyn til fodring og foderhåndtering. Samtidig er anvendelse af BAT i forhold til fodring til dels et krav i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 55).

BAT – vand og energi

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten (afsnit 3.8.3), at husdyrbruget anvender BAT i forhold til vand- og energiforbrug. Samtidig er der krav om anvendelse af BAT i forhold til miljøledelse, vedligehold og energieffektiv belysning i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 51, 53 og 56).

BAT – management

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten (afsnit 4.2.4), at husdyrbruget anvender BAT i forhold til management. Samtidig er der krav om anvendelse af BAT i forhold til miljøledelse, oplæring af personale, vedligehold og beredskab i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 51-53).

Samlet vurdering om anvendelse af BAT

Ikast-Brande Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til principperne om anvendelse af BAT i forhold til valg af teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission, råvarer, ressourceforbrug og management m.v. Ikast-Brande Kommune bemærker, at husdyrbruget efter det oplyste overholder emissionsgrænseværdierne vedrørende ammoniak og lugt.

Ikast-Brande Kommune vurderer således sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene for denne miljøgodkendelse og de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT.

Alternativer, 0-alternativet og ophør af driften

Under udarbejdelsen af miljøansøgningen har ansøger vurderet flere mulige placeringer af de nye hønsehuse og tilhørende hønsegårde. Alternativer placeringer der er overvejet og begrundelser for at de er fravalgt ses i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.12 og det er Ikast-Brande Kommunes vurdering at den valgte placering er velbegrundet.

0 - alternativet

Ansøger oplyser i afsnit 2.0, at i det tilfælde at etableringen af konsumægsproduktion ikke foretages – 0-alternativet – vil den nuværende anvendelse af ejendommen fortsætte uden dyrehold.

Ved ophør af driften

Ansøger oplyser at i tilfælde af at husdyrbruget ophører helt, vil stalde og foderanlæg blive tømt og rengjort.

Ved driftsophør[6] forstås i denne forbindelse:

- ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget
- når IE-husdyrbruget har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2 i *husdyrbrugloven*
- situationer omfattet af § 59 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Ikast-Brande Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Der gøres opmærksom på, at IE-husdyrbrug – i henhold til § 60 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* – senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i *jordforureningsloven*[viii]. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand

[6] Jævnfør *§ 60 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Ikast-Brande Kommune vurderer endvidere, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at:

1) der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik
2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt
3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet
4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt
5) affaldshierarkiet, jævnfør *miljøbeskyttelsesloven*, iagttages
6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik
7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives **senest 26. november 2026**.

Følgende kan klage:
Ansøger, ministeren for grøn trepart - når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *husdyrbrugloven,* klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Det godkendte projekt indeholder byggeri, der ikke ligger i tilknytning til eksisterende byggeri på ejendommen. En klage over denne afgørelse vil derfor have opsættende virkning. Derfor må miljøgodkendelsen ikke begyndes udnyttet i klageperioden. Påklages afgørelsen må miljøgodkendelsen ikke påbegyndes udnyttet mens Miljø- og Fødevareklagenævnet behandler klagen.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske inden for seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Kristian Andreassen
Landbrug og landzone

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til ejere og brugere af følgende ejendomme med 30 dages frist til at kommentere udkastet:

- Brandevej 51, 7323 Give
- Bøllundvej 7, 7330 Brande
- Bøllundvej 12, 7330 Brande
- Bøllundvej 15, 7330 Brande
- Bøllundvej 16, 7330 Brande
- Bøllundvej 17, 7330 Brande
- Bøllundvej 20, 7330 Brande
- Sdr. Askærvej 1, 7330 Brande.
- Sdr. Askærvej 3, 7330 Brande
- Sdr. Askærvej 8, 7330 Brande.
- Arvad Møllevej 35, 7330 Brande
- Langkærvej 2C, 7330 Brande
- Langkærvej 3, 7330 Brande
- Langkærvej 7, 7330 Brande
- Langkærvej 11, 7330 Brande
- Langkærvej 23 7330 Brande
- Langkærvej 31, 7330 Brande
- Nørre Askærvej 24, 7330 Brande
- Skerrisvej 15, 7330 Brande
- Vejlevej 106, 7330 Brande

Kopi sendt til:

Ansøger: Axel Månsson Øko-Ægget Aps, Grarupvej 15, 7330 Brande
Konsulent: Henriette Fries, Spiras, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding, e-mail: hef@spiras.dk

Kopi af afgørelsen inklusiv bilag sendt til:

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd – e-mail: ae@ae.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
  - Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
  - Den lokale miljøafdeling – e-mail: vestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet – e-mail: fbr@fbr.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest – e-mail: trvest@stps.dk

Konsulent: Henriette Fries, Spiras, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding, e-mail: hef@spiras.dk
samt til ejere og brugere af de ejendomme der fik udkastet i 30 dages høring

Bilag

Bilag 1: Oversigt over lovgivning, refereret til i nærværende afgørelse

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport, Langkærvej 3, 7330 Brande

Bilag 3: Høringssvar indkommet i forbindelse med forannoncering og 30 dages høring

Bilag 1
Oversigt over lovgivning, refereret til i nærværende afgørelse

---

[i] Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. *(husdyrbrugloven).*

[ii] Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

[iii] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

[iv] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (omarbejdning) (med senere ændringer) (IE-direktivet).

[v] Lovbekendtgørelse nr. 842 af 11. september 2026 af lov om miljøbeskyttelse (*miljøbeskyttelsesloven*).

[vi] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 af lov om naturbeskyttelse (*naturbeskyttelsesloven*).

[vii] Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: https://affald.ikast-brande.dk/media/25rdaodi/regulativ-for-erhvervsaffald-ibk-2025.pdf

[viii] Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurenet jord (med senere ændringer) (*jordforureningsloven*).

SamlePDF - side 30 af 95

Ansøgning om

Miljøgodkendelse §16a stk. 2

Langkærvej 3
4970 Brande

Skema 253391 i www.husdyrgodkendelse.dk

Kolding
Niels Bohrs Vej 2
7634 1700

Vojens
Billundvej 3
7320 2600

Aabenraa
Jens Terp-Nielsens Vej 13
7436 5000

Odense
Munkehatten 1A th
7436 5000

spiras.dk

Datablad

Ansøger og ejer	Axel Månsson Øko-Ægget Aps Grarupvej 15, 7330 Brande axel@maassons.dk
Husdyrbrugets adresse	Langkærvej 3 7330 Brande
CVR-nummer	34898774
CHR-nummer	Ej oprettet
Kommune	Ikast Brande Kommune
BFE-nr.	9513814
Matrikel-nr.	Matrikel: 3a - Askær, Brande
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Nr. Egsgårdvej 7, Brande Thyregodvej 32, Brande Grarupvej 11, Brande Grarupvej 15A, Brande Thyregodvej 61, Brande Risbankevej 65, Give Grarupvej 15, Brande
Biaktivitet	Ingen
Ansøgningsskema	253392
Konsulent	Spiras (CVR: 21111511) Henriette Fries, hef@spiras.dk

Forord

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Langkærvej 3, 7330 Brande. På nuværende tidspunkt er der ikke et dyrehold på Langkærvej 3. Ansøger ønsker at opføre to hønsehuse til økologiske høns på åben mark. Da der er tale om økologiske høns, kræves et større udeareal omkring husene. Derfor er placeringen valgt på åben mark frem for nær den eksisterende bebyggelse.

Produktionen er et IE-brug, da der er mere end 40.000 stipladser til fjerkræ. Rapporten er en miljøkonsekvensrapport, der behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved den ansøgte produktion.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Datablad **2**

Forord **3**

1. Indledning **6**

2. Ikke-teknisk resume **7**

2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør *8*

3. Miljøtekniske redegørelse **9**

3.1 Indretning og drift af anlægget *9*

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde *11*

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug *12*

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed *13*

3.4.1 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab *13*

3.4.2 Kulturarv *15*

3.4.3 Generelle afstandskrav *18*

3.4.4 Bilag IV arter *18*

3.5 Ammoniakemission og -deposition *19*

3.5.1 Naturpunkter *19*

22

3.6 Lugtemission *22*

3.7 Øvrige emissioner og gener *24*

3.7.1 Støj *24*

3.7.2 Støv *25*

3.7.3 Lys *25*

3.7.4 Skadedyr *25*

3.7.5 Transporter *25*

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer *26*

3.8.1 Spildevand *27*

3.8.2 Olie- og kemikalier *27*

3.8.3 Vand- og energiforbrug *28*

3.8.4 Foder *28*

3.9 BAT-Ammoniakemission *29*

3.10 Grænseoverskridende virkninger *29*

3.11 Påvirkning af jordarealer og jordbund *29*

3.12 Alternative løsninger og overvejelser *31*

3.13 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5 *34*

3.14 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6 *34*

3.15 Oplysninger om konsulenten *35*

4. Oplysninger om IE-husdyrbruget **35**

4.1 Ophør af IE-husdyrbruget *35*

4.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management *35*

4.2.1 BAT-Råvarer *35*

4.2.2 BAT-Energi *35*

4.2.3 BAT-Vand *35*

4.2.4 Management *35*

5. Konklusion **36**

Bilag 1, Oversigt **37**

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer konsekvenserne ved opførsel af to hønsehuse med udenomsarealer til øko-høns med et samlet produktionsareal på 11.000 m² på ejendommen Langkærvej 3 i Brande.

Det samlede projekt vurderes i forhold til påvirkning af omgivelserne, herunder landskab, naboer, trafik og miljø.

2. Ikke-teknisk resume

Husdyrbruget og produktionsomfang

Ansøgningen omhandler landbrugsejendommen Langkærvej 3 sydøst for Brande. Syd for landbrugsejendommen ønsker ansøger at opføre to økologiske hønsehuse med tilhørende udearealer til hønsene.

Der ansøges om tilladelse til dyretypen *høner* med produktion af *konsumæg* i et *fler-etagesystem*. I ansøgningssystemet søges der om en vis fleksibelt, hvilket betyder, at der gives mulighed for både *økologisk* og *konventionel* drift. I ansøgningen er det angivet, at der foretages udmugning to gange ugentligt, hvilket medfører en reduktion af ammoniakudledningen på ca. 30 %.

Ansøgers intention er at hønseholdet drives *økologisk*, i tråd med ansøgers øvrige ejendomme. Den fleksible ansøgning ønskes alene for at sikre fremtidig tilpasningsevne, men den aktuelle og planlagte drift er fuldt ud økologisk.

På nuværende tidspunkt er der ikke dyrehold på ejendommen. Der ønskes opført to hønsehuse på 120 x 36 meter, som hver skal rumme 30.000 høns. Da der søges om et staldsystem med fler-etagesystem vil det samlede produktion blive på 11.000 m^2.

Når et husdyrbrug har mere end 40.000 stipladser til fjerkræ, er det omfattet af kravene for IE-brug, hvilket vil sige, at det er omfattet af EU's direktiv om industrielle emissioner. Med denne etablering vil Langkærvej 3 blive omfattet af disse krav.

Landskabelige forhold
Husdyrbruget ligger sydøst for Brande i et fladt område med marker, hegn og tekniske anlæg som fx store højspændingsledninger. Der er altså allerede tekniske elementer i landskabet. Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen ikke er udpeget til sårbare landskaber, der skal beskyttes særligt.

Det nye anlæg vil blive placeret cirka 600 meter fra ejendommens stuehus. Der vil i hønsegården blive plantet træer og buske, som løbende vil blive høstet og anvendt som energiafgrøder eller som strøelse. Denne beplantning vil hjælpe med at skjule anlægget og få det til at passe bedre ind i omgivelserne.

Afstandskravene i husdyrbruglovens §§ 6, 7og 8 er alle overholdt.

Potentielle gener

Den nærmeste naboejendom ligger over 300 meter fra husdyrbruget. På baggrund af den relativt store afstand vurderes det, at driften ikke vil medføre gener for naboen – såsom støj eller andre påvirkninger.

De øvrige naboer, herunder samlet bebyggelse og byzone, ligger ligeledes i god afstand fra husdyrbruget. Det forventes derfor ikke, at naboerne vil opleve væsentlige gener i form af lugt, støj, støv, rystelser, lys, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport. Lugtberegninger viser, at den planlagte udvidelse overholder gældende krav.

Transport til og fra anlægget vil ske via den eksisterende indkørsel ved Langkærvej, og størstedelen af aktiviteterne på husdyrbruget vil foregå i dagtimerne.

Eventuelle problemer med fluer og skadedyr vil blive håndteret i henhold til gældende regler.

Husdyrgødning

Der produceres fast fjerkrægødning, som opbevares i gødningshusene i en container, og derfra sendes det videre til biogas. Ansøger ønsker at opføre et gødningshus, så dybstrøelsen kan opbevares på ejendommen og støvgener ved håndtering minimeres.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak som forskellige naturtyper må belastes med. Ammoniaknedfald kaldes deposition.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til alle ammoniakfølsomme naturtyper overholdes, både totaldepositionskravene til de mest sårbare naturtyper samt kravene til merdeposition til mindre sårbare naturtyper.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for ”bedste tilgængelige teknik” (på engelsk: ”best available techniques”). Da husdyrbruget er et IE-brug er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger.

Der er dels faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, og dels har EU fastsat såkaldte BAT-konklusioner for IE-brug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder kravet til BAT.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Under udarbejdelsen af denne miljøansøgning har ansøger vurderet andre mulige placeringer som fx tættere på det eksisterende stuehus.

0-alternativet er, at ejendommen ikke udvides med dyrehold.

2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør

Se beskrivelse i afsnittet ”Anvendelse af BAT” vedr. alternativer til teknologi.

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stald og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og olie, samt andet affald vil blive bortskaffet efter kommunens anvisninger.

3. Miljøtekniske redegørelse

I dette afsnit beskrives husdyrbruget og det ansøgte, samt projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske påvirkningerne.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Der er i øjeblikket ingen husdyrproduktion på Langkærvej 3. De to planlagte hønsehuse vil hver have en størrelse på 120 x 36 meter, med et samlet produktionsareal på 5.500 m² i hver af hønsehusene.

Produktionen sker i holddrift, hvor dyrene har adgang til udearealet. Dyrene er 17 uger gamle når de sættes ind i stalden og de er i stalden til de er 75 uger gamle. Således er en produktionsperiode ca. 58 uger. Mellem hver rotation er der en tomgangsperiode på 1-3 uger. Dyrene har dagligt adgang til hønsegården

Gødningen fjernes løbende fra stalden, 3 gange om ugen (i husdyrgodkendelse.dk er der indsat 2 ugentlige tømninger), og der indsamles æg fra produktionen dagligt, der pakkes og opbevares i kølerum.

Oplysningerne fremgår af husdyrgodkendelse.dk og navngivningen i Tabel 1, derudover kan staldtegninger ses i bilag 1.

Stald	Nudrift / 8 årsdrift	Ansøgt drift
Hønsehus 1	-	Høner, konsum æg. Fler-etagesystem – 5.500 m^2
Hønsehus 2	-	Høner, konsum æg. Fler-etagesystem – 5.500 m^2

Tabel 1, Dyretype, staldsystem og produktionsareal

Den ansøgte drift er en såkaldt flexgruppe, hvilket betyder, at der med flexgruppen 'Høner, konsumæg, fler-etagesystem' gives tilladelse til følgende produktioner

- Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd
- Høner, konsumæg. Økologiske, fler-etagesystem med bånd

Fra ægproduktionen vil der blive produceret hønsemøg, som afsættes til biogas. I de to ansøgte gødningshuse, der har lukkede porte, vil der blive opstillet en container med presenning til opbevaring af gødningen. Ansøger transporterer selv hønsemøget til biogasanlægget. Staldene bliver udmugede tre gange om ugen: mandag, onsdag og fredag, og ansøger kører til biogasanlægget en gang om ugen. I husdyrgodkendelse.dk er der noteret udmugning to gange om ugen.

I husdyrgodkendelse.dk er der kun angivet gylle i ansøgt drift i gyllebeholderen, da det er uvist om den har en godkendelse efter planloven eller husdyrloven.

Opbevaringsanlæg	Gødningstype	Kapacitet	Overfladeareal
Gyllebeholder	Gylle	1515 m^3	365 m^2
Gødningshus 1	Fast møg	-	20 m^2
Gødningshus 2	Fast møg	-	20 m^2

Tabel 2, Opbevaringslagre til husdyrgødning.

Figur 1 Staldafsnit på Langkærvej 3. Lilla angivelse viser foldarealerne til hønsene.

Udearealer/hønsegård

Hønsegården indhegnes med et 1,8 meter højt trådhegn og opdeles i 10 separate områder á 1,2 hektar, som stråler ud fra stalden. Hvert delområde adskilles af hegn. Der etableres beplantning med træer og buske, jævnt fordelt i alle 10 delområder, og derudover sås græs i hele hønsegården. Og der sker en beplantning af træer og buske i hønsegården. Den eksisterende trekantede skovbeplantning mod syd, som fremgår af den ovenstående figur, bevares og integreres som en del af hønsegården.

Størrelse, placering og indretning af hønsegården er fastlagt under hensyntagen til økologi-reglerne.

Erhvervsmæssige nødvendigt

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Miljøstyrelsen skriver i vejledningen, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. I vejledningen står desuden:

”*Langt de fleste husdyrbrug vil desuden ligge på landbrugsejendomme. Det vil i sådanne tilfælde sjældent være nødvendigt, at det fremgår eksplicit af afgørelsen, at der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. De tilfælde, hvor kommunens vurdering vil kunne have selvstændig betydning, vil formentlig alene være, hvor der er tale om så omfattende byggeri, at det får industrilignende karakter, eller tilfælde hvor der er tale om byggeri til brug for små hobbybrug. Der kan dog også være andre husdyrbrug, i praksis navnlig minkfarme, på ejendomme uden landbrugspligt. Det forhold, at kommunen vurderer, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for ejendommens drift som landbrugsejendom, betyder ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes eller tillades. F.eks. vil der kunne være behov for at fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis der er tale om byggeri af industrilignende karakter.*”

Ejendommen på Langkærvej 3 er noteret med landbrugspligt.

Ifølge Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse 19/08267, skal de ældre bygninger vurderes, i forhold til, om de med en renovering kan bibeholdes, og dermed helt eller delvis undgå nybyggeri.

Ejendommen Langkærvej 3 omfatter to beboelsesbygninger, et maskinhus og en gyllebeholder. Den eksisterende lade kan ikke indrettes til hønsehold, hvor der er fokus på dyrevelfærd og arbejdsmiljø, hvilket gør den uegnet til moderne økologisk hønsehold. Ladebygningen har desuden et areal på blot 558 m², hvilket ikke giver tilstrækkelig kapacitet til en tidssvarende og effektiv ægproduktion.

Derudover ligger der en fredskov umiddelbart nord for ejendommen, hvilket vil vanskeliggøre etableringen af hønsegårde, både af hensyn til størrelse af arealet og naturbeskyttelse. Kombinationen af begrænset bygningsareal, uhensigtsmæssig indretning og fredskovens placering gør, at ejendommen ikke vurderes egnet til etablering af et økologisk staldanlæg til ægproduktion.

Vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed

Det er ansøgers vurdering, at hønseproduktion med et maksimalt produktionsareal på 11.000 m² er en normal størrelse produktion i dagens Danmark. Staldenes maksimale højde bliver ca. 8 meter til kip. Byggeriet holder sig således inden for Bygningsreglementets (BR18) maksimale byggeret på 12,5 meter.

De nye tilskuds- og fodersiloer er dimensioneret, så de kan indeholde foder til cirka 1–2 ugers forbrug, hvilket sikrer en effektiv og stabil forsyning. Hønsegødningen opbevares i container med presenning i lukkede gødningshuse med lukkede portåbninger, hvor det holdes tæt og indendørs, hvilket minimerer gener i form af lugt og risiko for forurening.

Den eksisterende lade på Langkærvej 3 er forholdsvis lille og med et areal på kun 558 m² vurderes det ikke at være proportionalt eller hensigtsmæssigt at renovere bygningen til brug for hønsehold. Derudover ligger der en fredskov umiddelbart nord for ejendommen, hvilket yderligere komplicerer muligheden for at etablere en hønsegård i tilknytning til den eksisterende bygning.

Samlet set vurderes det nye staldanlæg, gødningshuse og siloerne, at være erhvervsmæssig nødvendig. De nye bygninger og anlæg vurderes endvidere ikke, at have en speciel industri lignende karakter.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Ansøgningen omhandler en miljøgodkendelse til at etablere to nye hønsehuse. Ud fra staldenes ene gavl vil der blive anlagt en 4 meter bred betonplads, og det øvrige areal der befæstes mellem hønsehusene samt tilkørselsvejen til anlægget vil blive anlagt med knust asfalt. Til hver stald bliver der opført fodersiloer til færdig-foder. Til hvert hus er der servicerum med mandskabs facilitet, pakkerum og kølerum til æg. Servicedelen og fodersiloerne vender mod hinanden i de to stalde. Derved kan der benyttes samme adgangsvej ved afhentning af æg og levering af foder. Gødningshuset bliver etableret i samme ende som udtagning af æg sker. Gødningen tages ud af staldene minimum 3 gange om ugen, via et gummitransportbånd. Gødningen fyldes en container, der derefter transporteres til nærliggende biogasanlæg.

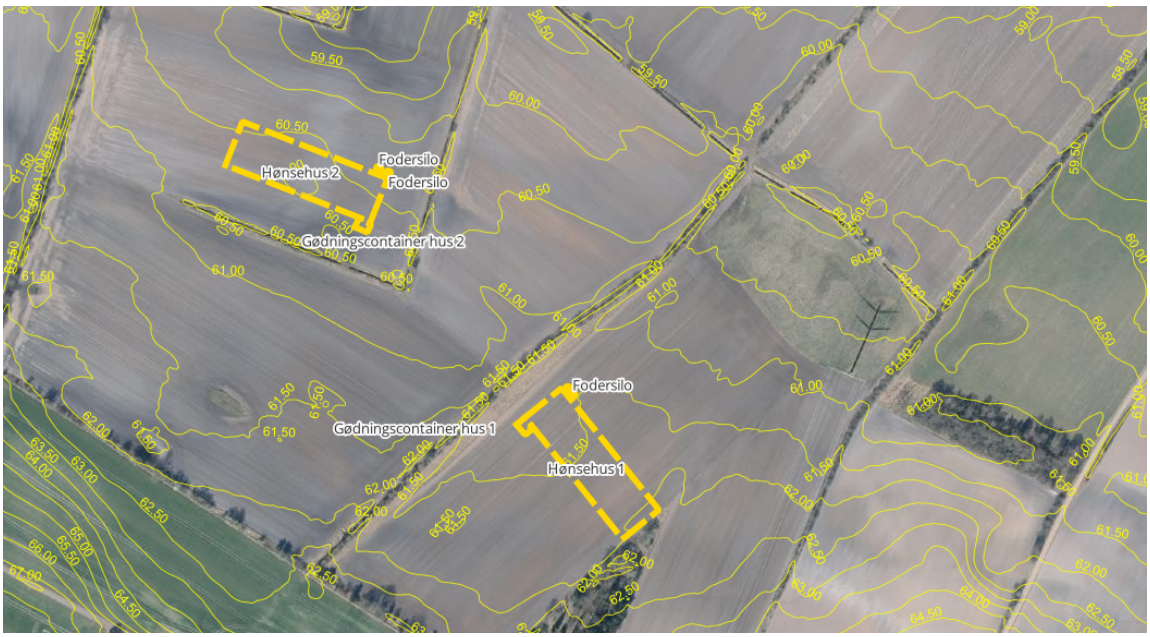
I forbindelse med hønsehusene opsættes 4 stk. fodersiloer på 30 tons pr. silo. to ved hvert hus. Siloerne opsættes på et betonfundament. Fodersiloerne forventes at blive gråhvide glasfibersiloer eller ufarvede stålsiloer.

Der vil blive opført to hønsehuse, som hver især får følgende dimensioner: 120*36 meter og en maksimal bygningshøjde på 8 meter ved kip og med ventilationsafkast placeret enten i kip eller i gavlen. Hønsehusene opføres i grå sandwichpaneler, betonelementer eller søstenselementer med grå gavle.

Området omkring Langkærvej 3 er meget fladt. Staldene forventes at blive opført i kote 60,5 – 62, hvilket betyder, at de naturligt falder ind i terrænet uden behov for terrænændringer ved etableringen. Overskudsjord fra byggeriet vil blive spredt ud på marken eller i eventuelle lavninger i

marken i en højde på maksimal 0,5 meter. Inden arbejdet påbegyndes anmeldes aktiviteten til kommunen.

Rundt om hønsehusene vil der blive etableret hønsegårde, som indhegnes med et 1,8 meter højt hegn.

Figur 2, Placering af staldene i forhold terrænet.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

I forbindelse med miljøansøgningen skal "forureningsmæssigt forbundne husdyrbrug" vurderes, og tolkningen heraf blev ændret med en opdatering af husdyrloven pr. 1. april 2024. Med ændringen blev reglerne strammet op for at forhindre de såkaldte "matrikelfintesager", hvor opdelingen af ejendomme på matrikelniveau tidligere kunne benyttes til at undgå en samlet vurdering af forurening.

Nu skal et husdyrbrug betragtes som forureningsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, hvis afstanden mellem de to husdyrbrug er mindre end eller lig med 100 meter, eller afstanden mellem brugene er lig med eller kortere end 50 % af den ukorrigerede geneafstand for lugt til en enkelt bolig.

En samlet godkendelse af flere husdyrbrug kræver:

A. Forureningsmæssig forbundethed og

- a) teknisk forbundethed, eller

- b) driftsmæssig forbundethed

A: <= 100 meter, eller <= 50% af geneafstand til enkeltbolig

a): bl.a. fælles regnskaber, herunder gødningsregnskaber, fælles daglig drift, herunder fælles medarbejdere, fælles afhentning af døde dyr, fælles el-vand- og varmeforsyning, flytning af varer og dyr mellem husdyrbrugene, anvendelse af fælles redskaber og maskiner og sammenfald af dyrearter. Videre kan det indgå, om husdyrbrugene ejes af den samme juridiske eller private person, eller hvad der må sidestilles hermed, har et fælles CVR eller CHR-nr. m.v.

b): om husdyrbrugene har fælles anlæg, herunder f.eks. husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg, gyllesystemer, fodersystemer, foderopbevaringsanlæg, maskinhus, vaskeplads, malkeanlæg og personalefaciliteter. Tilsvarende kan andre tekniske forbindelser, herunder f.eks. rørforbindelser mellem husdyrbrugenes anlæg og fælles vand og varmeforsyningsanlæg m.v. indgå i vurderingen af, om der eksisterer en teknisk forbindelse mellem husdyrbrugene.

Ved vurdering af produktionsmæssig sammenhæng kan det vælges at der først vurderes, om betingelse A er opfyldt. Hvis A ikke er opfyldt, er det ikke relevant at vurdere a) og b).

Den beregnede minimumsafstanden for at betragte de to brug som forureningsmæssigt forbundne er beregnet til 74 meter[1], da minimumsafstanden for forureningsmæssigt forbundet er under 100 meter, gælder det faste krav på 100 m.

Da der ikke ligger andre husdyrbrug inden for 100 meter fra hønsehusene eller gyllebeholderen, vurderes der ikke at være forureningsmæssig forbundethed med andre husdyr.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

Anlægget er beliggende på matrikel: 3a - Askær, Brande syd for Brande i Ikast Brande kommune.

3.4.1 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab

Langkærvej 3 ligger cirka 2 kilometer syd for Brande. Stuehuset er fra 1981, og i forbindelse med dette ligger en lade fra 1976 og en gyllebeholder fra 2018. De to ønskede hønsehuse planlægges etableret cirka 600 meter syd for den eksisterende gyllebeholder.

Husdyrbruget ligger for enden af en grusvej og er omkranset af ældre beplantning og hegn, som gør at de nuværende driftsbygninger er skjult bag beplantningen.

Årsagen til, at de to hønsehuse er placeret forskudt i forhold til hinanden, skyldes de to grøfter på arealet. Disse grøfter besværliggør, at husene placeres tæt sammen. Med den ansøgte placering, som fx vist på figur 3, fremgår det, at husene tilpasses de eksisterende landskabslinjer. Hønsehus 2 følger linjerne langs grøfterne, mens hønsehus 1 er orienteret i forhold til den øvrige beplantning på arealet.

Landskabet

Husdyrbruget ligger ved Brande i et fladt område med marker og hegn, og er beliggende på et areal, hvor der løber en større 400 kV højspændingsledning igennem. Desuden går Herning motorvejen lige nord for ejendommen, hvilket betyder, at området generelt er præget af tekniske anlæg.

Ifølge Ikast Brande Kommunes retningslinjer i Kommuneplan ligger husdyrbruget udenfor ”større sammenhængende landskaber”, ”bevaringsværdige landskaber” og ”Geologiske bevaringsværdier”.

I henhold til kommuneplanens retningslinjer for byggeri i det åbne land skal nye staldbygninger som udgangspunkt være nødvendige for landbrugsdriften og placeres tæt ved eksisterende bygninger. Formålet med denne bestemmelse er at undgå spredt og uplanlagt bebyggelse og samtidig sikre en harmonisk indpasning i landskabet.

I den konkrete sag er det dog ikke muligt at placere staldene i direkte tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Dette skyldes flere forhold:

- Krav til udearealer for økologiske høns, som forudsætter en vis afstand og udstrækning omkring staldene.
- Hensyn til naturbeskyttelse, herunder nærhed til fredskov og beskyttede naturtyper, som begrænser placeringen.
- Forebyggelse af lugtgener for nærliggende bebyggelse.

Den ønskede staldanlæg indpasses bedst muligt i landskabet ved at placeres uden direkte tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Placeringen er valgt med respekt for både naturmæssige og landskabelige hensyn og med fokus på at sikre en bæredygtig og tidssvarende produktion under økologiske driftsformer, se afsnit 3.12.

Elkabler

[1] 50 pct. af den ukorrigerede geneafstand (148,3 m) for lugt til enkelt bolig er beregnet til 74 m

Gennem matrikel 3a - Askær, Brande løber der en 400 kV højspændingsledning, kendt som ”Ledning: Kassø - Tjele”. Ifølge deklarationen for højspændingsledningen gælder der særlige bestemmelser for et deklarationsareal på op til 33 meter på hver side af luftledningens midte og i hele anlæggets længde (benævnt Arealet). Inden for dette areal har ejer og fremtidige ejere følgende rettigheder og forpligtelser:

- Arealet må dyrkes i det omfang, det er muligt, uden at der opstår risiko for beskadigelse af luftledningsanlægget.
- Gravearbejde må ikke foretages i arealet uden forudgående tilladelse fra selskabet.
- Bebyggelse af arealet må ikke ske uden forudgående tilladelse fra selskabet.
- Beplantning af arealet må ikke ske uden forudgående tilladelse fra selskabet.

Disse bestemmelser skal sikre, at luftledningsanlægget ikke beskadiges, og at der tages hensyn til driften af højspændingsledningen.

Som det fremgår af deklarationen for højspændingsledningen, må der hverken opføres byggeri eller foretages beplantning inden for en afstand af 33 meter fra ledningen uden aftale med elselskabet. Ifølge det nedenstående kort ligger både hønsehusene og de tilhørende fodersiloer udenfor området, der er berørt af deklarationen. I forbindelse med miljøansøgningen er der taget kontakt til elselskabet omkring placering af hønsegårdene, da de ligger inden for deklarationszone.

Et af ansøgers kriterier er, at kun en lille del af hønsegården placeres under højspændingsledningen, pga. af hensynet til dyrevelfærd.

Figur 3, rød markering viser deklaration for højspændningsnettet

Vurdering af landskab

Det ønskede anlæg ligger uden for landskabelige udpegninger. Som en del af projektets landskabelige tilpasning bibeholdes den eksisterende hegnstruktur og skovbeplantning i området samt at der sker en beplantning af hønsegårdene. Disse elementer udgør en naturlig afgrænsning og vil samtidig bidrage med en afskærmende effekt, der reducerer den visuelle påvirkning fra de nye staldbygninger og hønsegårde. Nedenfor er en illustration fra ansøgers to hønsehuse på Nr. Egsgårdvej 7

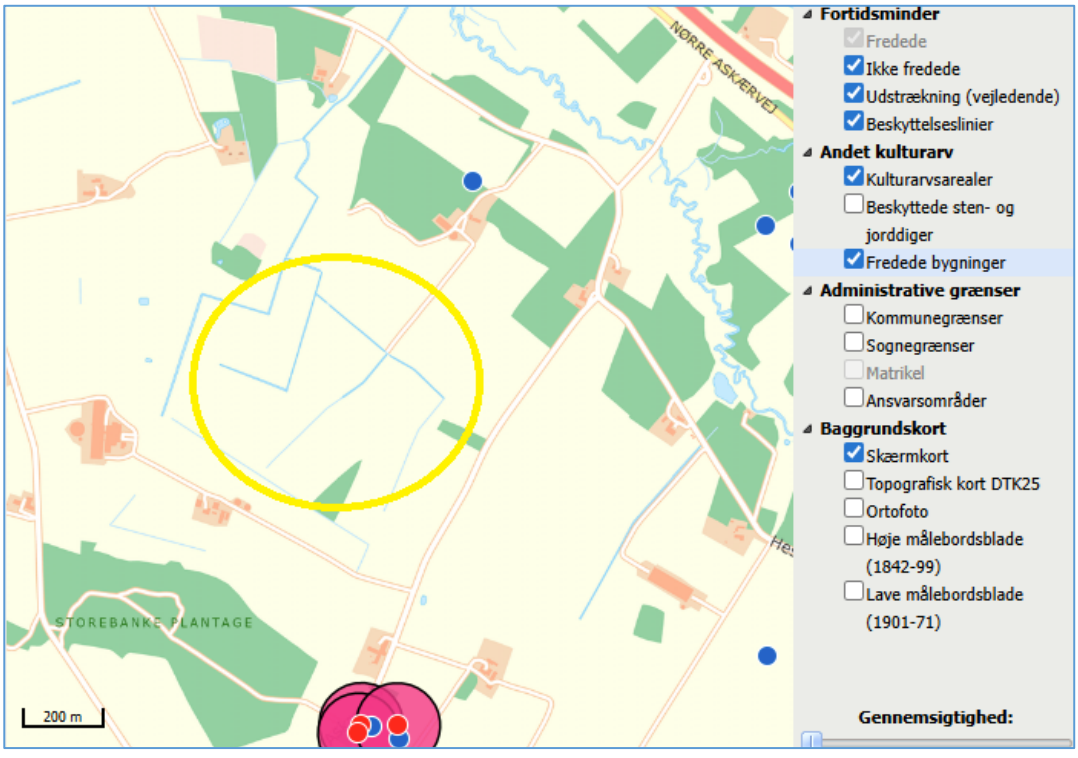
Figur 4. viser beplantningen på ansøgers husdyrbrug på Nr. Egsgårdvej 7

I kapitel 3.1 er projektets erhvervsmæssig nødvendighed beskrevet. Udvidelsen vurderes at være erhvervsmæssig nødvendigt, og det vurderes at de nye anlæg (hønsehus, siloer og gødningshus) er tilpasset landskabet bedst muligt.

Det vurderes med de ovenstående tiltag at etableringen af anlægget ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af landskabet.

3.4.2 Kulturarv

Ifølge Slots- og Kulturarvsstyrelsens hjemmeside er der ikke fundet fortidsminder i nærheden af husdyrbruget. De nærmeste registrerede fund er fundet cirka 100 m fra stuehuset på Langkærvej 3. På kortudsnittet herunder er "ikke fredede fund" angivet med en blå markering. Det nærmeste ikke-fredede fund er en rundhøj. Der er heller ingen fortidsminder i nærheden af husdyrbruget, der afkaster fortidsmindebeskyttelseslinjer.

Figur 5, viser fredede og ikke fredede fortidsminder. Gul markering viser placering af produktionsanlægget.

Vurdering af kulturarv

I området, hvor det nye produktionsanlæg skal ligge, er der ikke registreret fund eller fortidsminder. Dette er dog ikke ensbetydende med, at der ikke kan stødes på fund og fortidsminder i forbindelse med nyetableringerne.

I forbindelse med anlægsarbejdet vil der være fokus på, at udgravningen skal stoppes og Museum Midtjylland skal tilkaldes, hvis der stødes på fortidsminder.

Ud fra ovenstående vurderes det, at de anlæg og de øvrige ansøgte forhold ikke vil kunne påvirke kulturarven negativt.

Øvrige landskabelige udpegninger

Nedenfor ses en liste over udpegninger for området.

Landskabelige udpegninger	
Naturområder med særlig naturbeskyttelsesværdi	Ca. 250 m (§3 sø)
Økologisk forbindelse	60 meter fra eksisterende gyllebeholder
Områder med landskabelig værdi	Udenfor for større sammenhængende landskaber
Uforstyrrede landskaber	Udenfor Uforstyrrede landskaber
Særligt værdifuldt landbrugsområde	Ligger i særligt værdifuldt landbrugsområde
Områder med geologiske bevaringsværdier	Udenfor Områder med geologiske bevaringsværdier
Rekreative interesseområder	Udenfor Rekreative interesseområder
Værdifulde kulturmiljøer	Ca. 1000 meter til Værdifulde kulturmiljøer for Langkær.
Kystnærhedszonen	Ligger udenfor for kystnærhedszonen
Lavbundsarealer	Den sydlige del af hønsegården er udpeget som et mindre lavbundsareal.
Skovrejsningsområder	Ligger i skovrejsningsområde neutral.
Fredede områder	Cirka 5 km til Brandlund Mose
Beskyttede naturarealer (§3)	Se figur 10
Strandbeskyttelseslinje	Udenfor Strandbeskyttelseslinje
Klitfredningslinje	Udenfor Klitfredningslinje
Skovbyggelinje	Grænser op til skovbyggelinie mod syd. Dog ikke relevant, da byggeriet vurderes erhvervsmæssigt for landbrugsbedriften.
Sø- og å-beskyttelseslinje	Udenfor Sø- og å-beskyttelseslinje
Kirkebyggelinje	Udenfor Kirkebyggelinje
Fortidsmindelinje	Udenfor Fortidsmindelinje
Beskyttede sten- og jorddiger	Udenfor Beskyttede sten- og jorddiger

Tabel 3, Landskabelige udpegninger (kilde Arealinfo.dk)

Husdyrbruget ligger udenfor udpegede råstofområder, BNBO, områder med særlig drikkevandsinteresse men inden for indvindingsopland til Brande vandværk og lavbund.

Figur 6, Lysegrøn: skovbyggelinie, Grøn: lavbund

Vurdering af de øvrige landskabsudpegninger

Langt størstedelen af de øvrige landskabsudpegninger (jf. ovenstående beskrivelse) vurderes ikke at være i konflikt med projektet.

Dog ligger den sydlige del af hønsegården inden for et udpeget lavbundsareal. Arealet udgør ca. 1,8 hektar, og det vurderes, at det ikke har en størrelse til at indgå i et større lavbundsprojekt under den grønne trepartsaftale.

Derudover grænser den sydlige del af hønsegården op til en skovbyggelinje. Denne udpegning vurderes dog ikke at være relevant i denne sammenhæng, da det ønskede staldanlæg er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom.

Derudover er hele projektarealet beliggende inden for udpegningen "særligt værdifuldt landbrugsområde". Ikast-Brande Kommune angiver i kommuneplanen, at når landbrugsjord overgår til andre formål end jordbrug, skal der bl.a. lægges vægt på:

- At de nødvendige arealer fortrinsvis inddrages på en måde, så man bevarer de bedst egnede landbrugsjorder, og således at jordbrugserhvervene konkret kan forholde sig til fremtidige udviklingsmuligheder

- At forbruget af landbrugsjord til andre formål end jordbrug ikke bliver større end nødvendigt

- At der bevares større sammenhængende jordbrugsområder for at sikre jordbrugets fremtidige erhvervsmuligheder.

På den baggrund vurderes det, at de ansøgte hønsehuse med tilhørende hønsegårde ikke er i strid med retningslinjerne, da projektet indgår som en del af et aktivt landbrug med produktion af både animalske fødevarer og grøntsager. Hønsegårdene indgår som en del af markarealet, og der søges enkelbetaling på arealet, som dermed er underlagt grundbetalingsreglerne. Den animalske produktion bidrager samtidig til næringsstofkredsløbet på ejendommen. Samlet vurderes opførelsen derfor ikke at tilsidesætte retningslinjerne for "særligt værdifuldt landbrugsområde".

Samlet set vurderes det, at projektet kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af de landskabelige og naturmæssige interesser, og at det er i overensstemmelse med gældende planlægningsprincipper for det åbne land.

3.4.3 Generelle afstandskrav

Afstand til (afstandskrav)	***Meter*** *(målt fra de nærmeste bygninger))*	***Afstandskrav overholdt***
Ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)	384 meter til DGU nr. 104.2228	Ja
Almene vandforsyningsanlæg (50 m)	3999 m. (Brande vandværk)	Ja
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)	30 m til grøft	Ja
Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)	350 meter til Bøllundvej	Ja
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	-	Ja
Beboelse på samme ejendom (15 m)	65 meter til stuehuset fra gyllebeholder	Ja
Naboskel (30 m)	184 m til matr. 3c	Ja
Nabobeboelse (50 m)	350 meter (Bøllundvej 17)	Ja
Eksisterende og fremtidigt byzone/sommerhusområde (50 m)	Ca. 1900 meter til Brande	Ja
Områder, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv mv. eller samlet bebyggelse (50 m)	Ca. 1400 meter til Kulturhus Vejlevej, beliggende på Vejlevej 114	Ja

Tabel 4, Afstandskrav jf. husdyrbruglovens §§ 6 og 8

Vurdering af afstandskrav

De generelle afstandskrav vurderes overholdt.

3.4.4 Bilag IV arter

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter og det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Før der træffes afgørelse om godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a, skal der derfor foretages en vurdering af, om det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

Det er ansøgers vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.

Vurderingen sker på baggrund af at der ikke registreret bilag IV arter inden for 1.000 meter fra husdyrbruget (jævnfør naturdata.dk), at der ikke fjernes yngle- eller rasteområder i forbindelse med det ansøgte projekt, at produktionsanlægget etableres på en lokalitet, som gennem en lang årrække har været drevet som dyrket mark.

Endvidere indebærer projektet ikke, at eksisterende bygninger på ejendommen nedrives, eller at eksisterende beplantninger/naturområder fjernes. Arternes levesteder vil derfor kun kunne påvirkes indirekte af projektet via øget ammoniakdeposition fra husdyrbruget, som ud fra beregnede N-depositioner ikke vurderes at medføre en tilstandsændring af nærliggende natur og dermed påvirke et eventuelt yngle- og rasteområde for bilag IV-arter.

3.5 Ammoniakemission og -deposition

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyretype og staldsystem i ansøgt drift, nudrift og inden for de sidste 8 år samt oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

3.5.1 Naturpunkter

Kategori 1-natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde ligger i natura2000 området ”Mose ved Karstoft Å” som ligger cirka 5000 meter sydvest fra husdyrbruget. Kategori 1 naturen er en Nedbrudt højmose.

Som worst-case er der for kumulation inkluderet to andre husdyrbrug i beregningen for totaldeposition til kategori 1 området. Den beregnede totaldeposition er beregnet til 0,0 kg N/ha/år, hvorfor totaldepositionskravet med det ansøgte er overholdt.

Kategori 2-natur

Det nærmeste område med kategori 2-natur er et overdrev ved Brande, som ligger cirka 2.500 m nordvest for husdyrbruget. Derudover er der registreret to andre kategori 2-overdrev i Husdyrgodkendelse.dk, som alle ligger mere end 2,5 km fra husdyrbruget. Kravet til totaldeposition af kvælstof til kategori 2-natur er maksimalt 1 kg N/ha/år. Den beregnede totaldeposition til områderne er 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 3

Det nærmeste kategori 3-naturområde (mose) ligger cirka 700 meter nord for hønsehusene og 600 meter fra den eksisterende gyllebeholder. Merdepositionen i forhold til både nudrift og 8-årsdrift er beregnet til 0,6 kg N/ha/år. Derudover er der registreret to andre kategori 3-overdrev og moser i Husdyrgodkendelse.dk, som alle ligger mindre end 1000 m fra husdyrbruget, og depositionen til disse er beregnet til 0,5 kg N/ha/år, eller mindre.

§3 natur

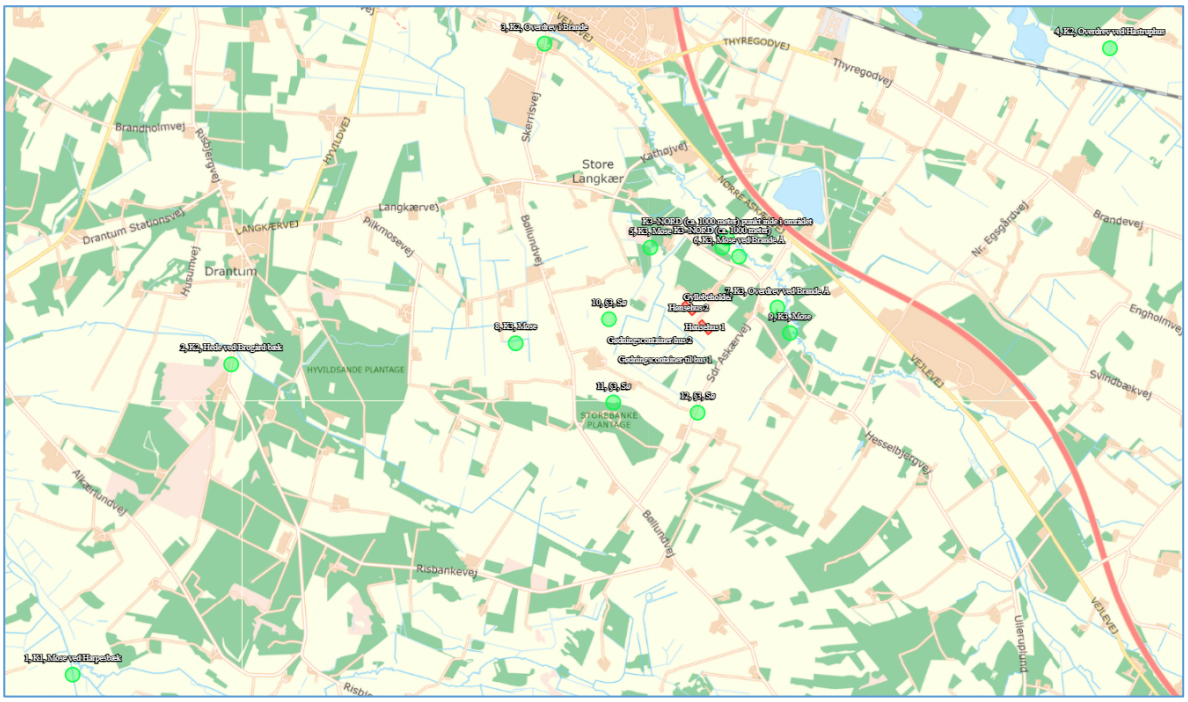
Det nærmeste §3-sø ligger 256 meter vest for det nærmeste hønsehus. Merdepositionen i forhold til både nudrift og 8-årsdrift er beregnet til 0,9 kg N/ha/år. Derudover er der registreret to andre §3-søer i Husdyrgodkendelse.dk, som har en beregnet Merdepositionen på under 1 kg N/ha/år.

I forhold til den totale ammoniakdepositionen til kategori 1 og 2 natur vurderes denne at være overholdt, og da merdepositionen til øvrig ammoniakfølsom kategori 3 natur og §3 ligger under 1 kg N/ha/år, (hhv. 0,4 og 0,3 kg N/ha/år) vurderes det, at det ansøgte, ikke vil medføre en negativ effekt på naturarealerne.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
K3-NØ (ca.1000 meter)	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Mk	0,5	0,5	0,5
K3- NORD (ca. 1000 meter)	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,4	0,4	0,4
12, §3, Sø	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,3	0,3
11, §3, Sø	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,4	0,4	0,4
10, §3, Sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,9	0,9	0,9
9, K3, Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,5	0,5	0,5
8, K3, Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,2	0,2	0,2
7, K3, Overdrev ved Brande Å	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,4	0,4
6, K3, Mose ved Brande Å	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,5	0,5	0,5
5, K3, Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,6	0,6	0,6
4, K2, Overdrev ved Hastruphus	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
3, K2, Overdrev i Brande	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
2, K2, Hede ved Brogård bæk	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,1
1, K1, Mose ved Harpesbæk	Kategori 1	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,0

Tabel 5, Samlet resultat af ammoniakberegninger, Kilde Husdyrgodkendelse.dk

SamlePDF - side 50 af 95

Figur 7, Kort over natur i nærheden af Langkærvej 3, se bilag 2 for større kort.

3 meter bræmmer.
I den vestlige del af hønsegårdene løber der et målsat vandløb/grøft, som udløser en 3 meter dyrkningsfri bræmme. Vandløbet/grøften vil blive frahegnet ved at der 3 meter fra kronekanten opsættes et hegn der hindrer hønsene i at tilgå vandløb/grøft og tilhørende 3 meter bræmme.

Figur 8, Lyse grøn markering = 3 meter bræmme. Lilla = hønsegårdafgræsning

Overgange over grøfter
I hønsegårdene er der to eksisterende grøfter, som gør det nødvendigt at etablere nogle overgange, så hønsene kan færdes i hele hønsegården. Overgangene udføres som plader med opkant på siderne, så eventuel gødning ikke kan løbe ned i grøfterne.
Sandsynligheden for, at hønsene afsætter gødning på disse overgange, vurderes at være meget lille, da den største del af gødningsproduktionen sker inde i hønsehuset, når hønsene opholder sig på deres siddepinde.

Grøft 1 og 4 frahegnes med et hegn i en højde, der forhindrer hønsenes adgang til grøfterne. Ved frahegningen opretholdes en 1 meter randzone fra grøfternes kronekant til hegnet og dermed til hønsegården.

Nedenfor vises figurer over overgangenes placering. Der etableres fælles overgange mellem hønsegårdene, så hver hønsegård deler én overgang ved hegnet. Overgangene langs hønsegårdene bliver i 6 meters bredde, mens de øvrige overgange bliver 3 meters bredde.

Figur 9, Overgange ved hus 2 ved grøft 1

Figur 10, Overgange ved hus 1 ved grøft 4.

3.6 Lugtemission

Lugtemission forekommer fra produktionen i staldanlæggene og ved håndtering samt udbringning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet lugtgeneafstande, fra staldene til forskellige beboelsestyper. Af figur 12 fremgår de aktuelle lugtgeneafstande (ukorrigerede

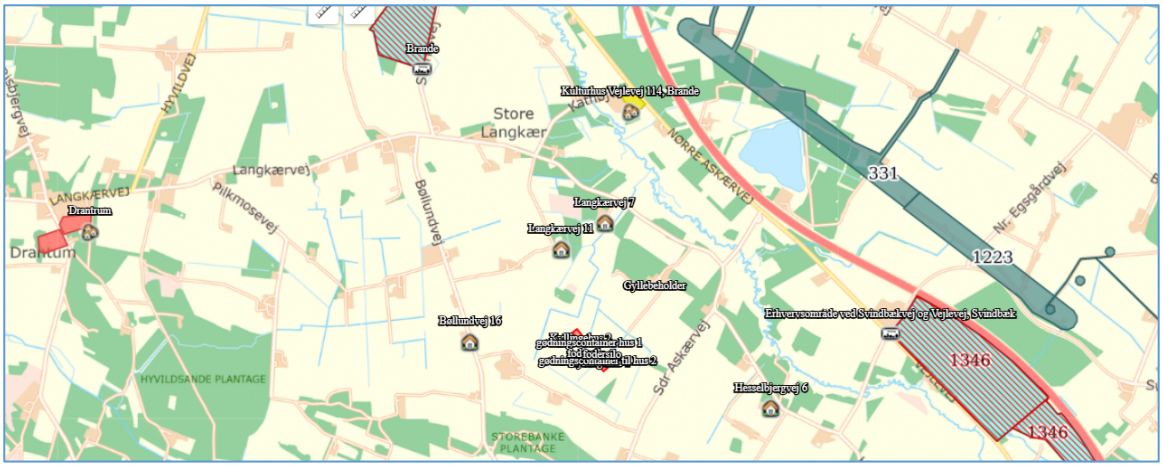
geneafstande) fra husdyrbrugets lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse/lokalplan og byzone/sommerhus samt geneafstanden til samme områder.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af størrelsen af produktionsarealet, typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtgeneafstandene er beregnet ved en fuld belægning i staldene.

Som det fremgår af figur 12, er lugtgenekriteriet overholdt til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse/lokalplanlagt område i landzone og byzone/sommerhusområde og fremtidige byzone/sommerhusområde.

- Nærmeste nabo på ejendom uden landbrugspligt er Langkærvej 11
- Det nærmeste lokalplanlagt område er Kulturhus, Vejlevej 114 og nærmeste samlet bebyggelse er (Risbjergvej 47B, 7330 Brande) i Drantum
- Nærmeste byzone er Erhvervsområde ved Svindbækvej og Vejlevej, Svindbæk som ligger cirka 1800 m fra husdyrbruget. Derudover er der indsats et beregningspunkt til Brande by, der også er et erhvervsområde.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i nogle af lugt beregningspunkterne.

Figur 11, Kort over udpegninger af lugt beregningspunkter.

Vurdering

I ansøgningssystemet beregnes en teoretisk geneafstand for de tre genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse på ejendom uden landbrugspligt og lokalplan i landzone. Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt. Geneafstanden (korrigeret geneafstand) angiver den minimumsafstand, der skal være fra et husdyrbrugs beregnede lugtcentrum til de nævnte beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides.

I nedenstående ses it-ansøgningssystemets beregnede geneafstande, samt den faktiske vægtede gennemsnitsafstand (vægtet gennemsnitsafstand) for produktionen til de tre geneområder, og lugtkravene vurderes at være overholdt.

I Husdyrgodkendelse.dk og i figur 12 nedenfor er der medtaget flere beregningspunkter, end hvad loven foreskriver. Der er således også medtaget naboer på ejendomme med landbrugspligt i lugtberegningen. Det betyder, at det kan ses, at lugtkravet er overholdt, selv hvis disse naboer ikke havde landbrugspligt.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Bøllundvej 12	0	FMK	148,3	148,3	910	Ja
Bøllundvej 15	0	FMK	148,3	148,3	486,3	Ja
Bøllundvej 16	0	FMK	148,3	148,3	770,4	Ja
Bøllundvej 17	0	FMK	148,3	148,3	400,4	Ja
Bøllundvej 7	0	FMK	148,3	148,3	767,4	Ja
Hesselbjergvej 4	0	FMK	148,3	148,3	990,1	Ja
Hesselbjergvej 6	0	FMK	148,3	148,3	1189,4	Ja
Langkærvej 11	0	FMK	148,3	148,3	679,2	Ja
Langkærvej 7	0	FMK	148,3	148,3	827,1	Ja
Risbankevej 65	0	FMK	148,3	148,3	1099,4	Ja
Sdr Askærvej 1	0	FMK	148,3	148,3	893,2	Ja
Sdr Askærvej 8	0	FMK	148,3	148,3	687,7	Ja
Drantrum	0	FMK	263,7	263,7	3246,7	Ja
Kulturhus Vejlevej 114, Brande	0	FMK	263,7	263,7	1538,2	Ja
Brande	0	FMK	469	469	2075,6	Ja
Erhvervsområde ved Svindbækvej og Vejlevej, Svindbæk	0	FMK	469	469	1892,2	Ja

Figur 12, Samlet resultat af lugtberegningen

3.7 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys, transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7.1 Støj

De væsentligste stationære støjkilder fra husdyrbruget er indblæsning af foder, afhentning af æg, udmugning samt ventilation fra staldanlægget. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder), er der angivet grænserne for tilladelig støjbelastning, målt i skel ved nærmeste nabobeboelse.

Støjberegninger er ikke blevet gennemført, da vurderingen er, at husdyrbruget ikke har andre støjkilder end dem, man normalt vil finde på et landbrug. Afstanden til nærmeste nabo er over 300 meter, hvilket i sig selv reducerer risikoen for generende støj markant. De mest støjende aktiviteter, såsom levering af foder finder typisk kun sted hver 2. uge. Derudover er både ventilationsanlæg styret af frekvens og automatiske systemer, så de kun er i drift, når det er nødvendigt, hvilket begrænser det samlede støjniveau væsentligt.

Støj fra hønsene forventes kun i korte perioder, typisk hvis der opstår uro i hønsegården. Hønsegårdene er udlagt fra stalden og har en længde på ca. 140–250 m. Det vurderes, at kun få høns vil opholde sig i de yderste dele, mens hovedparten vil holde sig tæt på staldanlægget. Da der ikke er haner, forventes der ikke gener fra hanegal hos naboer.

Området øst for det fremtidige staldanlæg findes en markante højspændingsledning, som lydmæssigt i fugtigt vejr kan støje. Derudover ligger motorvejen i en afstand af lidt over én kilometer fra anlægget. Disse elementer har betydning for, hvordan støj opfattes i området.

I forbindelse med etableringen af både højspændingsledningen og motorvej er der gennemført separate støjberegninger. Hver anlægstype er underlagt sin egen lovgivning og har individuelle grænseværdier for støj. Derfor skal der ikke foretages en samlet (kumulativ) vurdering af støj fra motorvej, vindmøller og staldanlæg, da de reguleres uafhængigt af hinanden.

Det vurderes, at støj fra husdyrbruget ikke forventes at blive et problem for de omkringboende som følge af afstanden til naboerne, og da hovedparten af aktiviteterne vil foregå inden for normal

arbejdstid på hverdage. Hver 15. måned bliver der fanget høns, så der kan komme et nyt hold høns ind i staldene. Denne proces foregår fra kl. 17 til 21. Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere de omkringboende.

3.7.2 Støv

De primære kilder til støv vil være fra transporter til og fra ejendommen. Herudover vil der være støv fra ventilationsafkast. Foderopbevaring og – udfodring sker gennem et lukket system. Adgangsvejene vil blive anlagt med knust asfalt, i perioder med meget tørt vejr kan der opstå gener ved transport. For at modvirke dette kan farten nedsættes og i særlige tilfælde udspredes vand på vejene.

Det vurderes, at der på baggrund af afstanden til de omboende ikke vil være risiko for væsentlige støvgener.

Da der er få kilder til støv vurderes det, at produktionen ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

3.7.3 Lys

Der er opsat udendørs belysning ved læsseramperne i form af en arbejdslampe monteret i gavlen, som kan oplyse rampen ved behov, fx når der kommer en lastbil. I de to stalde reguleres lyset efter hønsenes udviklingstrin og døgnrytme (krav efter regler om dyrevelfærd). Der er ikke lys om natten i husene. Dog kan der i forbindelse med nødvendigt arbejde for husdyrbrugets drift forekomme lys udendørs omkring bygningerne. Der er ikke lysplader i tagene på staldene. Mellem stald og de egentlige udearealer er der forgårde/verandaer. Der vil være vinduer i stalden, men da der ikke er lys i staldene om natten vurderes det ikke at give anledning til gene.

Der vil desuden være lys på køretøjerne, der kører til og fra anlægget ifm. afhentning af æg. Ægge bilen kommer normalt i dagtimerne, hvor der i vinterhalvåret kan være mørkt.

Udendørs belysning vurderes ikke at være til væsentlig gene for de omkringboende eller de landskabelige udpegninger som følge af afstanden til naboer, beplantningen og bygningerne der virker afskærmende for eventuelle lyspåvirkninger.

3.7.4 Skadedyr

Af hensyn til sundheden er det vigtigt, at skadedyr bekæmpes. Der foretages den nødvendige bekæmpelse af skadedyr, herunder rotter, på husdyrbruget. Renholdelse omkring bygningerne spiller en afgørende rolle for mulighederne for effektiv bekæmpelse af skadedyr og der holdes god orden i og omkring staldanlægget for at opnå et højt hygiejneniveau. Der er fast serviceaftale omkring bekæmpelse af rotter på husdyrbruget.

Da høns spiser fluer og fluelarver vil der ikke være problemer med fluer i hønsehusene.

Det vurderes ud fra ovenstående tiltag, at bedriften ikke vil give anledning til væsentlige fluegener eller problemer med skadedyr.

3.7.5 Transporter

Der er én indkørsel til husdyrbruget via grusvejen ved Langkærvej. Transport vil så vidt muligt foregå indenfor tidsrummet 06.00 til 18.00 på hverdage. Der kan dog forekomme transport udenfor dette tidsrum, da æggebilen fastsætter tidspunktet for afhentning af æg. Det forventede antal af transporter fremgår af tabel 6.

Transport af	Antal transporter i nudrift	Antal transporter i ansøgt drift / år
Æg afhentning	-	100
Levende dyr		12*

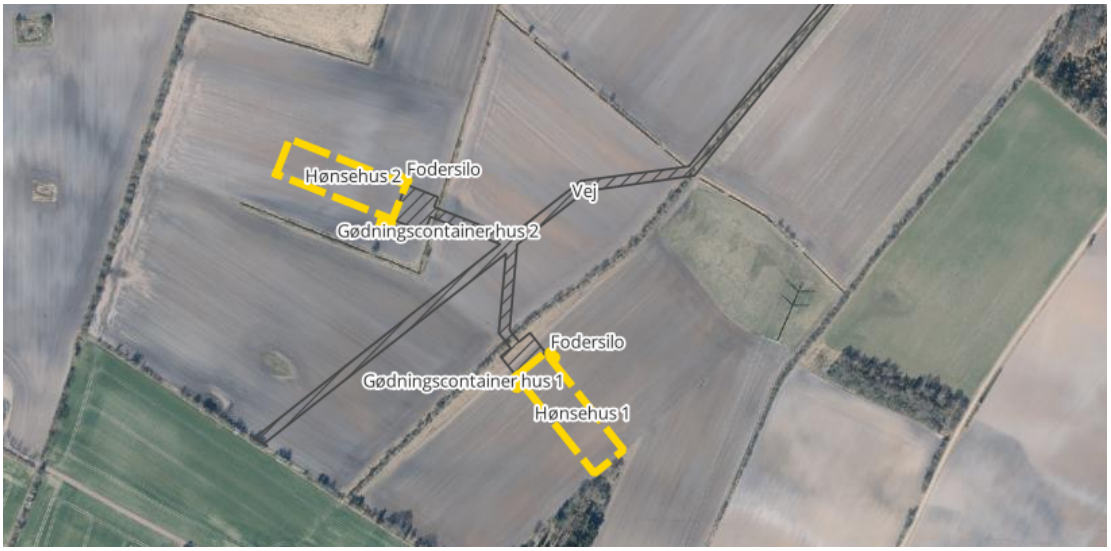
Levende dyr fra stald		16 (8 lastbiler pr. hus)
Døde dyr	-	52
Foder	-	Foder: 90 + grovfoder: 40
Husdyrgødning (Gyllebeholder 1515 m3/28 tons gyllevogn)	54	54
Levering af returgylle af biogasgylle (1500/32 tons)	46	46
Til biogas, to container i ugen		104
Affald	-	52
Øvrigt (spåner mv.)	-	60
I alt	**100**	**626**

*Tabel 6, Det skønnede antal transporter * Hver 15. måned transporteres der til hver stald 30.000 hønniker fra ansøgers hønniker produktion. Dette sker over en enkelt dag og indebærer 6 transporter pr. hus.*

Transporten for nudriften tager udgangspunkt i nudrift hvor der udelukket er en gyllebeholder på ejendommen. Der vil ske en stigning i antallet af transporter. Transporterne er dog i et antal, der skønnes at matche en ægproduktion af den ansøgte størrelse, og de vurderes derfor ikke at medføre væsentlige gener for naboer, omkringboende eller andre.

Det vurderes desuden, at vejforholdene er gode, og at der ikke ligger naboer i umiddelbar nærhed af ind- og udkørsel, som kan blive generet i forbindelse med transporterne.

Der etableres en ny vej fra stuehuset ned til de nye hønsehuse. På nedenstående figur ses også en vej mod syd der ender blindt. Den sydlige vej er en inspektionsvej, til at kunne komme rundt til hønsegårdene.

Figur 13, Kort over transportveje

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

Hønsegødningen vil blive afgasset og returgyllen vil blive brugt som gødning på husdyrbrugets arealer. Der modtages kun returgylle i en mængde, der er tilpasset planteproduktionen og det areal, der indgår i omdriften. Døde dyr opbevares i affaldscontainer ved husene og afhentes af DAKA.

Alt affald sorteres i forskellige fraktioner på ejendommen og afhentes ugentligt af Marius Petersen. Det er kun gammelt jern, der køres hjem til hovedejendommen og opbevares dér, indtil produktionshandlen afhenter det.

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder at affald skal behandles efter følgende hierarki:

1) Affaldsforebyggelse.

2) Forberedelse med henblik på genbrug.

3) Genanvendelse.

4) Anden nyttiggørelse.

5) Bortskaffelse.

Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder end der er behov for og husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Det vurderes derfor, at affaldshierarkiet efterleves og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Ikast Brande Kommunes affaldsregulativ og nationale love og regler.

Det vurderes ligeledes, at affald håndteres, opbevares og sorteres, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

3.8.1 Spildevand

Vaskevandet fra hver enkelt stald ledes til en lukket beholder, som tømmes efter behov og i overensstemmelse med gældende regler.

Spildevand fra toiletter, håndvaske og vask af pakkeri i staldbygningerne føres ligeledes til en lukket beholder, som afhentes af en slamsuger efter behov.

Der er endnu ikke truffet endelig beslutning om håndtering af tagvand, men det forventes, at dette vil ske via nedsivning i faskiner på egen grund. Tagvandsløsningen vil blive afklaret og indarbejdet i processen forud for byggeanmeldelsen.

Ud fra jordbundskort forventes de øverste jordlag at bestå af grovsandet jord, der er ikke boringerne inden for eller tæt på projektområdet til at bekræftet dette. Ud fra en sammenligning af terræn- og potentialekurver ligger det mest terrænnære grundvandsspejl ca. 8-10 m under terræn. Ud fra de sparsomme tilgængelige data vurderes det at det er mulighed for nedsivning.

Figur 14, Husdyrbrugets ledningsplan

3.8.2 Olie- og kemikalier

Der er ingen olie og kemikalier på husdyrbruget.

3.8.3 Vand- og energiforbrug

Husdyrbruget er forsynet med vand fra egen boring med DGU nr. 104. 2959. Vandforbruget bruges primært som drikkevand til dyrene og fremadrettet også til rengøring af stalde.

Ved daglige inspektioner bliver der kontrolleret for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet. Hvis der opdages lækager, vil reparationer blive igangsat hurtigst muligt.

Der anvendes trykregulatorer på alle drikkenipler, dette reducerer vandspildet.

I forbindelse med byggeriet vil det blive overvejet, hvilken varmetype der skal anvendes i eks personalefaciliteterne. Der kan blandt andet være tale om brug af varmepumper.

Type	Nudrift	Ansøgt drift
El	- kWh	280.000 kWh
Vandforbrug	- m^3/år	4900 m^3 (årligt forbrug, drikkevand) 25 m^3 (Vask af pakkerum) 25 m^3 (Vask af servicerum) 100 m^3 (kun ved sygdom i stalden, ellers tør rengøring) 4950 m^3/år

Tabel 7, Skønnet vand- og energiforbrug

På husdyrbruget vil der hovedsageligt blive anvendt energi til ventilation, foderanlæg, pakkemaskine og kølerum. Ventilationen vil bruge en lavenergimotor.

Der anvendes LED belysning i staldene.

For at sikre en maksimal effekt af ventilationen, bliver ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved holdskifte efterset og vedligeholdt. Ventilationen er computerstyret, så det sikres, at der ikke overventileres, med ekstra tab af varme og strøm til følge. Regelmæssig kontrol og vedligeholdelse af ventilationsanlægget er derfor af stor betydning.

Kølerummet er isoleret med 50mm brand PUR-skum for at reducere energiforbruget i sommerhalvåret.

Det er BAT at reducere energiforbrug og vandforbrug ved at gøre følgende:

- Ventilere staldene optimalt

- Rengøring af stald og udstyr efter hver produktionscyklus

- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

- Registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug.

- Detektering og reparation af lækager.

Ud fra ovenstående tiltag vurderes det, at der i et nødvendigt omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes også, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

3.8.4 Foder

Hønsene fodres med færdigfoder og grovfoder i form af lucerne baller. Der anvendes minimum 3 forskellige foderblandinger tilpasset dyrenes alder og produktion. Fodret vil ikke være tilsat fytase, da der er tale om økologisk produktion.

Foderplanlægning og udfodringsteknikker bliver anvendt for at minimere spild og tab af næringsstoffer til miljøet. Det vurderes, at de gældende regler samt de praktiserede tiltag i forhold til opbevaring og håndtering af foder bidrager til at sikre, at miljøet og omgivelserne ikke bliver

væsentligt påvirket. Det er ligeledes i overensstemmelse med bedste tilgængelige teknologi (BAT), at der anvendes fasefodring.

3.9 BAT-Ammoniakemission

Bedste tilgængelige teknologi, eller BAT, er en betegnelse for de teknologier og metoder, der er mest effektive til at forebygge og reducere emissioner fra f.eks. husdyrbrug produktionen.

Som det fremgår af figur 15, er det samlede BAT-krav på 10.818 kg NH_3-N/år. Den faktiske ammoniakemission vil være på 7.342 kg NH_3-N/år, og BAT-kravet er dermed overholdt og reduceret med yderligere 3.476 kg om året.

Samlet BAT beregning

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH_3-N /år)	10560	258	10818
Faktisk emission (kg NH_3-N /år)	7084	258	7342
Forskel (kg NH_3-N /år)	-	-	3476
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	**Ja**

Figur 15, BAT-beregning

BAT-beregningen er baseret på nye staldafsnit som fremgår af figur 16.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH_3-N /(m^2 · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH_3-N /(m^2 · år)) [c]
Kyllingehus 1	Høner, konsumæg; Fler-etagesystem [a]	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,96	0,96
Kyllingehus 2	Høner, konsumæg; Fler-etagesystem [a]	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,96	0,96

Figur 16, Forudsætning for BAT-beregning

Det vurderes, at BAT ift. ammoniakemission overholdes og at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

3.11 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Hus 2 og en del af hønsegårdene er beliggende inden for indvindingsoplandet til vandværket i Brande**.** Dette betyder, at anlæggene er placeret i et område, hvor grundvandsressourcen udnyttes til drikkevandsforsyning. Den resterende del af hønsegårdene ligger uden for indvindingsoplandet. Samtidig ligger både husene og hønsegårdene uden for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD).

I forhold til kommunens retningslinjer for indvindingsoplande gælder følgende rammer:

1. Arealanvendelsen må ikke ændres i strid med kravene til kommuneplanlægning, som følger af Bekendtgørelse om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse. Dette gælder både for OSD, indvindingsoplande og boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).
2. Kommunen skal sikre hensynet til grundvandsbeskyttelse i alle afgørelser, der vedrører OSD, indvindingsoplande og BNBO. Det indebærer, at enhver ændring eller udvidelse skal vurderes i forhold til mulig påvirkning af grundvandet.

3. BNBO skal friholdes for arealanvendelser, der kan medføre en øget risiko for forurening af grundvandet. Selvom husene og hønsegårdene ikke er beliggende i BNBO, er dette et generelt styringsprincip for vandforsyningsnære områder.
4. I OSD og indvindingsoplande skal både udnyttede og ikke-udnyttede grundvandsressourcer beskyttes, når der etableres eller indrettes nye anlæg. Særligt grundvandstruende aktiviteter – eksempelvis deponeringsanlæg eller virksomheder, hvor der håndteres mobile forureningskomponenter som organiske opløsningsmidler, pesticider eller olieprodukter – bør som udgangspunkt ikke placeres inden for disse områder.
5. OSD og indvindingsoplande bør så vidt muligt friholdes for virksomhedstyper og anlæg, der indebærer en væsentlig forureningsrisiko. Hvis sådanne arealer alligevel udlægges, skal det dokumenteres, at der ikke findes alternative placeringer, og at ændringen ikke giver en væsentlig risiko for grundvandsforurening. I sådanne tilfælde vil de præcise krav til grundvandsbeskyttelsen fremgå af kommuneplanens rammer for lokalplanlægningen.

   Projektet ligger inden for fire målsatte grundvandsforekomster: to regional (dkmj_1065_ps og dkmj_1078_ks) og to dyb (dkmj_1012_ps og dkmj_1024_ps). Alle fire grundvandsforekomster har god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand, på nær den regionale grundvandsforekomst dkmj_1078_ks, som har ringe kemisk grundvandsforekomst pga. pesticider og nikkel.

   Den nuværende arealanvendelse for området er økologisk landbrugsareal. Den planlagte ændring vurderes ikke at påvirke grundvandsforekomsternes kemiske tilstand i forhold til den manglende målopfyldelse, da der fortsat ikke vil blive anvendt pesticider i området, og det vurderes, at den planlagte ændring ikke vil øge tilførslen af nikkel fra husdyrgødning.

   Vurdering af grundvandsbeskyttelse for ejendommen

   Husene etableres med en fast og tæt bund, og al tømning af husene foregår ligeledes på et fast underlag. Dette reducerer i væsentlig grad risikoen for nedsivning af næringsstoffer eller andre potentielt forurenende stoffer til grundvandet.

   Eventuel indvendig vask af bygningerne vil ske under forhold, hvor vaskevandet opsamles og ledes til en særskilt beholder. Hermed sikres det, at vaskevand, der kan indeholde rester af organisk materiale og næringsstoffer, ikke nedsiver til jorden.

   Samlet set vurderes det, at risikoen for påvirkning af grundvandet fra husene er meget lav

   Hønsegårdene vurderes ikke at udgøre en væsentlig risiko for grundvandsforurening. Denne vurdering bygger på følgende forhold:

   - De fritgående høns afgiver kun lidt gødning pr. arealenhed, så belastningen pr. m² er lav.
   - Hønsegårdene består af græsdække, buske og træer, som bidrager til optag af næringsstoffer.

   Da hønsegårdene ligger uden for OSD og ikke rummer grundvandstruende aktiviteter jf. retningslinierne, vurderes hønsegårdene ikke at udgøre en væsentlig risiko for grundvandsforurening.

   De nye huse bliver opført med tætte og solide materialer, hvilket betyder, at der under almindelig drift ikke forventes væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund eller vandmiljø fra selve husdyrbruget. Dette er i tråd med den vurdering, der allerede er givet for ejendommen ovenfor.

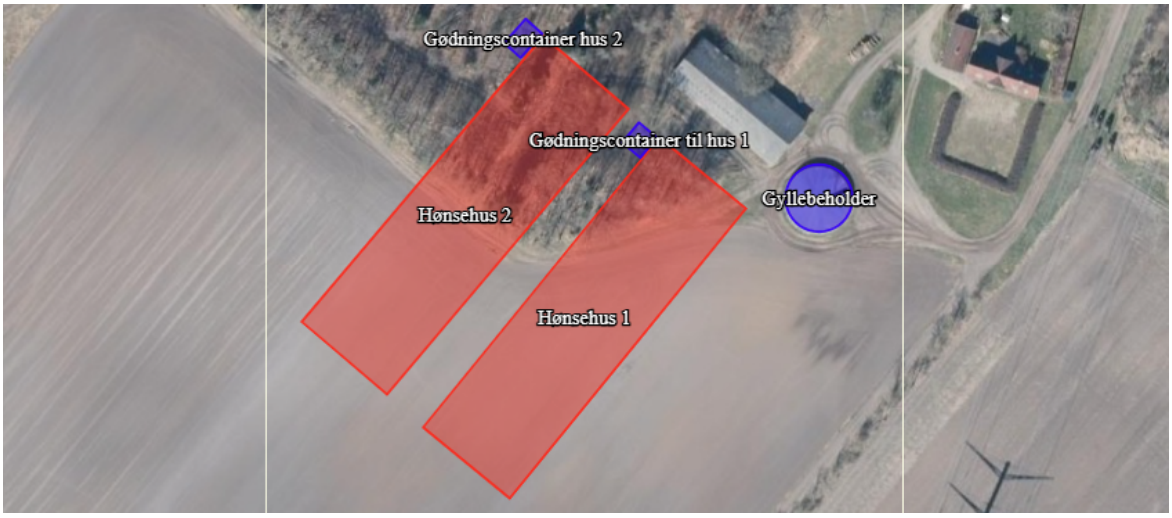
   Derudover sikres det, at affald og reststoffer opbevares forsvarligt, så der ikke opstår risiko for forurening af hverken jord eller grundvand.

   Samlet set vurderes det derfor, at produktionen foregår på en ansvarlig måde, hvor risikoen for forurening af jord og grundvand er yderst begrænset.

3.12 Alternative løsninger og overvejelser

I forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse har ansøger først set på, om de to nye hønsestalde kan placeres tæt på det eksisterende byggeri.
Her er der taget udgangspunkt i den normale praksis om, at nyt byggeri bør ligge tæt ved eksisterende bygninger, hvilket er inden for ca. 20 meter.

Der er derfor lavet en scenarieberegning (skema 263716), hvor denne løsning er vurderet. Resultatet fremgår af tabellen nedenfor. I dette skema er der indsat 3 x ugelige udmugning svarende til en ammoniak reduktion på 36 % i hvert hus.

Figur 17, placering af hønsehus indenfor 20 meter af eksisterende bygninger.

Ammoniak beregninger i skema 263716 viser, at flere kategori 3 naturområder vil modtage over 1 kg N/ha/år, se nedenstående tabel.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
K3-NØ (ca.1000 meter)	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,4	1,4	1,4
K3- NORD (ca. 1000 meter)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	1,4	1,4	1,4
6, K3, Mose ved Brande Å	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,7	1,7	1,7

Tabel 8, udklip fra ammoniakberegning af skema 263716

Som det fremgår af ovenstående tabel, vil mosen langs Brande Å modtage en mer- og totaldeposition på ca. 1,4–1,7 kg N/ha/år.

Ifølge Naturdata er mosen senest beskrevet den 30.01.2021. Det fremgår bl.a., at *der forekommer stor nælde spredt på arealet, at mosen har et stort naturpotentiale, og at gøgeurt er i tilbagegang*. Artslisten viser desuden flere stjernearter og kvælstoffølsomme arter, herunder fund af plettet gøgeurt. Der er registreret i alt 28 stjernearter, hvilket er relativt højt. Derudover er der fundet tormentil, som er en tostjernet og meget følsom art. Gøgeurt vurderes ligeledes som kvælstoffølsom.

For § 3-beskyttede naturtyper og kategori 3 gælder, at kommunen kan tillade en merdeposition på over 1,0 kg N/ha/år, hvis der foretages en konkret vurdering af naturtilstanden sammenholdt med baggrundsbelastningen.

Den ansøgte ændring medfører en merdeposition til mosen på op til 1,7 kg N/ha/år. På baggrund af naturtilstanden – herunder tilbagegang i gøgeurt og et generelt højt naturpotentiale – vurderes det ikke hensigtsmæssigt at øge ammoniakpåvirkningen. En øget belastning kan forringe forholdene for kvælstoffølsomme arter og fremme problemarter. Med en tilbagegang i arter og det store

naturpotentiale, bør en yderligere belastning undgås, for at der ikke sker en yderligere tilbagegang af mosen.

På den baggrund vurderes det, at projektet – hvor de to hønsestalde placeres i tilknytning til eksisterende bygninger inden for ca. 20 meter – ikke bør gennemføres.

Første skridt ud i det åbne land

Da det ikke er realistisk at bygge to hønsehuse i tilknytning til de eksisterende bygninger, er der i ansøgningsprocessen undersøgt en placering længere ude på marken. De vigtigste parameter ved placeringen har også været hensynet til indretning af hønsegårdene, da ansøger ønsker en økologisk drift, den daglige logistik til og ved hønsehusene, afstanden til højspænding samt afstanden til søer/ og vådområder (da dette er en risikofaktor i forhold til fugleinfluenza).

Nedenfor er nogle af de væsentligste hensyn der er taget i forhold til at finde den optimale placering af hønsehusene gennemgået.

Indretning og arealbehov

Hver høne skal have adgang til 4 m² udeareal i hønsegården jf. økologireglerne, og hønsehuset er opdelt i 10 hold for de i alt 30.000 høns. Det indebærer, at der skal etableres 10 separate hønsegårde til ét hønsehus. Derudover må der maksimalt være 350 m fra udgangshul til fjerneste ende af folden.

Hønsehuset indrettes, så der placeres 5 hønsegårde på hver side af bygningen. For at overholde de generelle arealkrav til økologien skal hver hønsegård være på 1,2 hektar, hvilket samlet giver et behov på 12 hektar hønsegård pr. hønsehus.

Dette er første krav, for at kunne finde en passende placering.

Krav til udformning

Det er vigtigt, at hønsegårdene indrettes, så de fremstår attraktive for hønsene. Det indebærer, at:

1. Hønsene fordeler sig naturligt over arealet og ikke bliver presset til at gå for langt væk fra hønsehusene, så smalle og lange hønsegårde er ikke optimalt.
2. Hønsenes velfærd og naturlige adfærd understøttes, så de trives i hele udeområdet. Dette understøttes ved at der plantes med træer, buske og pil, som giver skygge, læ og sikkerhed for hønsene.

Højspænding
På arealerne syd for de eksisterende bygninger og gyllebeholder ligger der en højspændningsledning der afkaster et deklarationsareal på 33 meter på hver side af luftledningens midte, og her må der hverken opføres byggeri eller foretages beplantning uden aftale med elselskabet.

Med en alternative placering som fremgår af figur 18, vil højspændingsledningen ligge ind over det ene hønsehus. Hele den østlige mark, hvor det alternative hus 1 er placeret i figur 18, er påvirket af højspændingsledningen. Det er derfor ikke muligt at placere huset på denne mark.

Figur 18, denne figur viser det "første skridt ud i det åbent land" sammenholdt med den ansøgte placering. Den røde prikkede linje angiver deklarationslinjen for højspændingen

Andet skridt ud i det åbne land

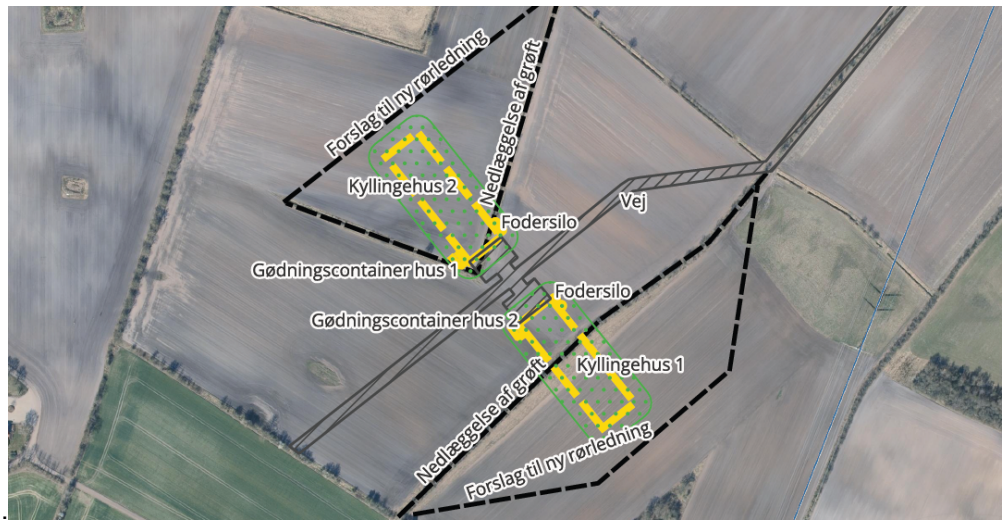
Når man ser på figur 18, har ansøger i ansøgningsprocessen vurderet, om de bagerste marker er egnede til placering af to hønsehuse med tilhørende hønsegårde. I vurderingen er der lagt vægt på indretning af hønsegårdene i forhold til økologisk drift, den daglige logistik til og ved husene, afstanden til højspændingsledningen samt afstanden til søer og vådområder.

De bagerste marker opfylder disse hensyn og vurderes egnede, idet højspændingsledningens deklarationsareal ikke berører placeringen af hønsehusene.

Sammenlignes den gule placering på figur 18 med den bagerste mark, hvor det ansøgte projekt er placeret, fremstår landskabet ensartet. Begge områder består af lange, flade marker afgrænset af mindre hegn og grøfter, og der er ikke landskabsudpegninger, der gør den ene placering mere hensigtsmæssig end den anden.

I den oprindelige ansøgning var de to hønsehuse placeret på samme linje med en indbyrdes afstand på ca. 70 meter, se figur 19. Denne løsning forudsatte nedlæggelse og rørlægning af én grøft ved hus 2 samt omlægning af en anden grøft syd for hus 1.

Efter dialog med Ikast-Brande Kommune blev det besluttet at flytte begge huse længere ud på marken, så grøfterne kan bevares uændret, se ansøgt placering.

Figur 19, Fravalgt placering pga. nedlæggelse og forflytning af grøfter

Den valgte placering

Fordele ved den valgte placering:

- Husene placeres midt i hønsenes udeareal, hvilket giver optimal udnyttelse af arealet, og hønsegårdene er attraktive for hønsene.
- Ingen grøfter nedlægges eller omlægges, hvilket reducerer indgreb i terrænet og bevarer den naturlige afvanding.

Den ønskede placering tager også hensyn til naboerne, da afstanden til beboelse er tilstrækkelig til at minimere eventuelle gener. Det skal i den forbindelse bemærkes, at hvis alle de nærmeste naboer ikke havde haft landbrugspligt, ville lugtgenekriterierne i Husdyrgodkendelse.dk have været overholdt. Placeringen vurderes derfor som den mest hensigtsmæssige i forhold til omgivelserne.

Derudover understøtter placeringen en effektiv og driftssikker logistik. De fleste transporter foregår hverdage mellem 6 -18 og ruten er tilrettelagt, så tung trafik ikke passerer tæt forbi naboerne. Foder indblæses hver 4. dag og hver indblæsning har en varighed på ca. 15 minutter, hvilket yderligere reducerer risikoen for støj- og driftsgener.

Samlet set er denne placering den mest fordelagtige for husdyrbrugets indretning – både i forhold til logistik, hensynet til naboer, naturen og det landskabelige udtryk.

0-alternativet

Hvis ansøgningen om etablering af de to hønsehuse ikke godkendes, vil ejendommen bibeholdes som den fremstår i dag. Dette indebærer, at der ikke vil ske væsentlige udvidelse af dyreholdet og byggeri og arealanvendelse vil forblive uændret.

3.13 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

1) befolkningen og menneskers sundhed,

2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,

3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet i de foregående afsnit.

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplistede faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

3.14 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

1) befolkningen og menneskers sundhed,

2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,

3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

4) materielle goder, kulturarv og landskabet,

5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den ansøgte placering vil være meget begrænset. Der opbevares flydende og afgasset husdyrgødning, hvor der kan ske

spild eller brud på tanke. Der er udarbejdet beredskabsplan, hvor der er instruks for, hvordan sådanne situationer skal håndteres.

I beredskabsplanen vil der ligeledes være instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie eller lignende.

3.15 Oplysninger om konsulenten

Henriette Fries, Miljøkonsulent, Spiras, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding.

4. Oplysninger om IE-husdyrbruget

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 40.000 stipladser til fjerkræ. I hvert hus vil der være plads til 30.000 høns, i alt 60.000 høns på ejendommen.

4.1 Ophør af IE-husdyrbruget

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødnings- og staldanlæg blive tømt og rengjort.

Ved ophør af aktiviteter på IE-husdyrbruget indsender ansøger senest 4 uger efter driftsophør en anmeldelse til kommunen. Anmeldelsen indeholder et oplæg til vurdering efter § 38 k i lov om forurenet jord. Denne vurdering vil omfatte en risikovurdering af forureningens betydning for menneskers sundhed og miljøet. Hvis der ikke kan afvises væsentlig risiko, vedlægges forslag til foranstaltninger, der eliminerer risikoen. Ansøger vil dokumentere, at alle aktiviteter er ophørt, og at kapaciteten er reduceret under IE-grænserne.

4.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management

4.2.1 BAT-Råvarer

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Som tidligere beskrevet vil ansøger bestræbe sig på at benytte så få foderenheder som muligt.

Der anvendes fasefodring.

4.2.2 BAT-Energi

Se beskrivelse i afsnit 3.8.3

4.2.3 BAT-Vand

Se beskrivelse i afsnit 3.8.3

4.2.4 Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder.

Ifølge BREF-dokumentet er det, BAT at:

- have fokus på uddannelse af personale

- føre journal over forbrug af vand, energi, foder og spild

- have en beredskabsplan

- sikre reparation og vedligehold af bygninger og udstyr samt renholdelse af faciliteter

- planlægge produktionen så levering og fjernelse af produkter og spild foretages korrekt

Lovgivningen foreskriver, at IE-husdyrbruget skal udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel. Dokumentation for planen skal ske ved logbog over gennemførte kontroller, som skal holdes opdateret og kunne fremvises på miljøtilsyn.

Planen skal omfatte:
- Gyllebeholdere, gyllemiksere, gylleseparatorer og spredere.
- Forsyningssystemer til vand og foder.
- Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere (herunder optimering).
- Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør).
- Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner).
- Udstyr til drikkevand.
- Maskiner til udbringning af husdyrgødning.

Lovgivningen foreskriver ligeledes, at IE-husdyrbrug skal oplære husdyrbrugets personale hvad angår:

- Relevant lovgivning.
- Transport og udbringning af husdyrgødning.
- Planlægning af aktiviteter.
- Beredskabsplanlægning og –styring.
- Reparation og vedligeholdelse af udstyr.

Herudover gøres der følgende på husdyrbruget:

Der er årlig registrering af vand- el- og brændstofforbrug.

Der foretages datalogning af foderforbrug, tilvækst, vandforbrug, dødelighed og ventilation.

Ventilationsanlægget rengøres efter hvert hold. Årsagen er, at ventilationsanlægget ellers kan give anledning til lugt og støjgener, samtidig med at energiforbruget øges unødigt.

Producenten lever op til ægpakkeriets- kvalitetsprogram.

Der er planer om at udarbejde en ESG-rapport i fremtiden.

IE-husdyrbruget er desuden omfattet af Miljøledelse, som bidrager til at have fokus på BAT vedr. management.

5. Konklusion

Ud fra de forhold der ligger til grund for beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, samt indretning og drift af husdyrbruget, vurderes det, at det ansøgte projekt kan gennemføres uden væsentlige negative indvirkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige -, naturmæssige - og kulturhistoriske værdier i området.

Bilag 1, Oversigt

Oversigtskort

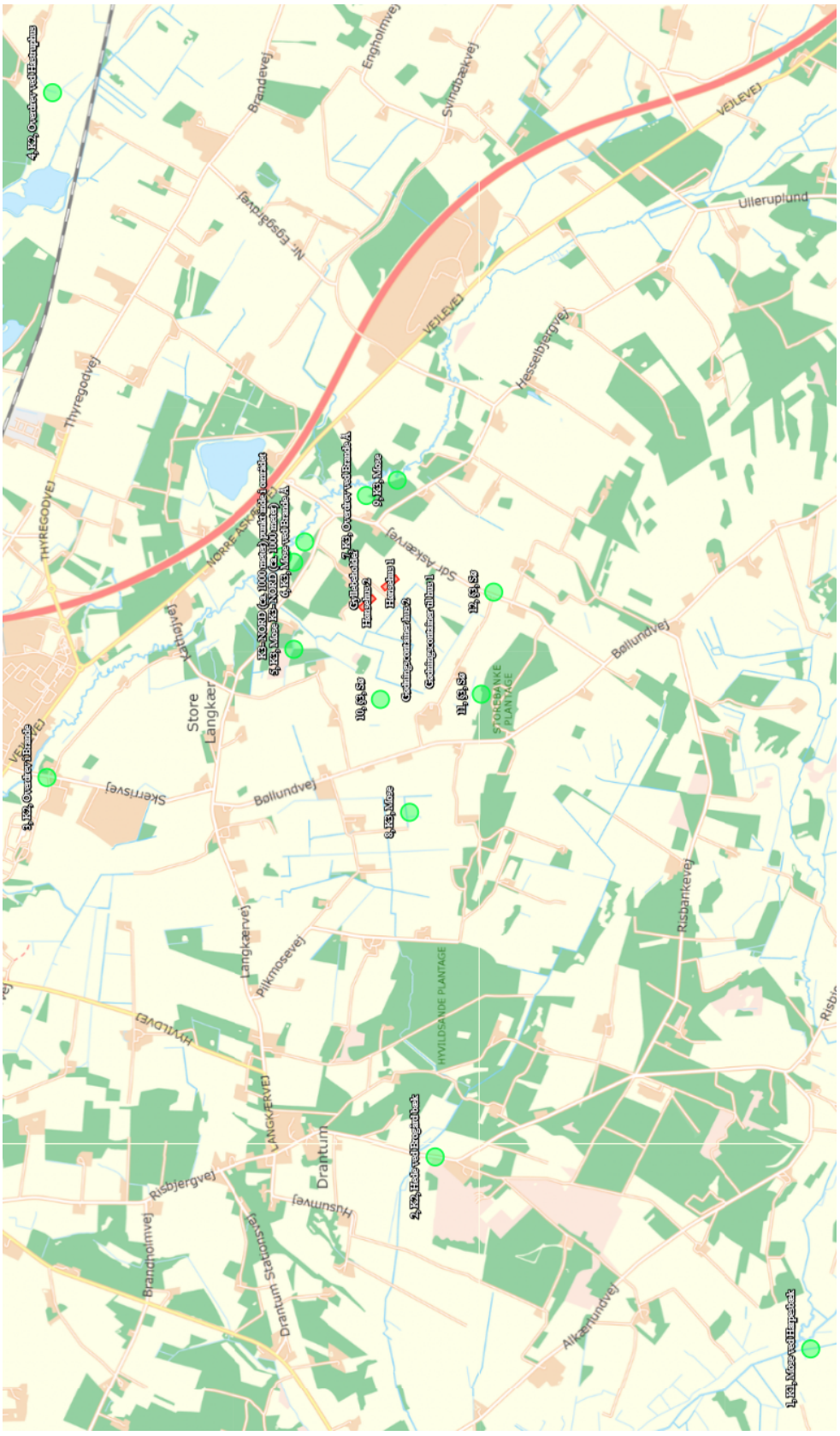
2026

1

Udarbejdet af:
Henriette Fries
Dato: 11-05-2026

spiras

Bilag 2, Naturpunkter

Titel	Side
VS 09.17.19-P19-10-25. (OBJECTION_NOTICE_0.pdf)	2
VS Synspunkter til sagsnummer 09.17.19-P19-10-25. (VS Synspunkter til sagsnummer 09.17.19-P19-10-25..pdf)	11
VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Indsigelse_mod_2.pdf)	12
VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Bilag 1 - Målinger af afstand fra hver nabo til hønsehuse og indhegning_0.pdf)	21
VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Bilag 2 - Placering af vandløbssystemet lige omkring de planlagte hønsehuse og hønseindhegninger.pdf)	22
Bilag 3. - Fotos af vandløbene, som er markeret på kortet, jf bilag 2_0 (Bilag 3. - Fotos af vandløbene, som er markeret på kortet, jf bilag 2_0.pdf)	23
VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Bilag 4 - Kort inkl. vandløbs og Å-systemet_0.pdf)	27

Dokumentnavn: VS 09.17.19-P19-10-25. (OBJECTION_NOTICE_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 17. februar 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

Indsigelse mod ansøgning om miljøgodkendelse § 16 a, stk. 2

Axel Månsson Øko-Ægget ApS
Langkærvej 3, 7330 Brande
Sagsnummer 09.17.19-P19-10-25

Til Kristian Andreasen
Teknik og miljø Ikast-Brande kommune

1. Indsigelse mod ansøgning om miljøgodkendelse § 16 a, stk. 2

1.1. Ikast-Brande Kommune har offentliggjort, at der er indkommet ansøgning om miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a til etablering af to hønsehuse på i alt ca. 8.600 m² med tilhørende hønsegårde på ca. 24 ha, placeret syd for de eksisterende bygninger på Langkærvej 3, 7330 Brande.

1.2. Kommunen har indkaldt idéer, forslag og synspunkter senest den 15. februar 2026 og oplyst, at et udkast til godkendelse kan fremsendes til 30 dages høring inden endelig afgørelse og efterfølgende 4 ugers klagefrist.

1.3. Vi, de undertegnede, er alle matrikulære naboer beliggende i et nært areal fra Langkærvej 3. Undertegnede er følgende:

Karin og Flemming Hvelplund, Bøllundvej 7, 7330 Brande. 300 m fra hus til planlagte hønseindhegning.

Karsten Guldborg Nielsen og Lone Nielsen, Bøllundvej 12, 7330 Brande. 560 m fra hus til planlagte hønseindhegning.

Anne Jensen, Bøllundvej 20, 7330 Brande. 410 m fra hus til planlagte hønse-indhegning.

Elna og Bent Rasmussen, Bøllundvej 17, 7330 Brande. 114 m fra hus til plan-lagte hønseindhegning.

Martin Vindbjerg, Sdr. Askærvej 1, 7330 Brande. Omkring 500 m fra hus til

Dokumentnavn: VS 09.17.19-P19-10-25. (OBJECTION_NOTICE_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 17. februar 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

planlagte hønseindhegning. Planen vedr. hønsehuse mv. vil give ekstra transport forbi deres ejendom.

Finn og Birthe Jensen. Bøllundvej 15, 7330 Brande (+ Bøllundvej 16 og Bøllundvej 3). Fra stuehus til planlagte hønseindhegning 125 m. Fra stalde til planlagte hønseindhegning 120 m.

1.4. Undertegnede Finn Jensen driver en svineproduktion på Bøllundvej 15 og Bøllundvej 3 med ca. 1.700 årssøer (ca. 1.350 grise om ugen / 70.000 smågrise årligt), beliggende ikke mere end ca. 120 m fra de planlagte høn-se-indhegninger.

1.5. Bent Rasmussens landbrugsejendom på Bøllundvej 17 ligger kun ca. 114 m fra nærmeste planlagte hønsehold.

1.6. **OPFORDRING:** Kommunen opfordres af os alle til at nægte miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a, da projektet indebærer "væsentlig virkning på miljøet" i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens forstand, navnlig vedrørende lugt (med kumulation og korte afstande), skadedyr (fluer/rotter), driftsstøj og transportgener samt ammoniakpåvirkning af natur. Under disse omstændigheder kan godkendelse ikke lovligt meddeles efter § 42 (BEK nr. 1089 af 16/10/2024, § 42).

2. Vores indsigelser – vurdering af "væsentlig virkning"

2.1. Kommunalbestyrelsen skal efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 1, foretage en samlet vurdering af, om det ansøgte kan indebære væsentlig påvirkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, navnlig vedrørende lugt, støj og transport samt natur- og grundvandsinteresser.

2.2. Beskyttelsesniveauer for bl.a. for lugt og ammoniak er styrende; kan disse niveauer ikke overholdes, foreligger væsentlig påvirkning, og godkendelse må ikke meddeles. Husdyrbruglovens § 16 a udgør den materielle godkendelseshjemmel, men den kan ikke bringes i anvendelse, hvor projektet indebærer en "væsentlig indvirkning på miljøet", hvorefter en række momenter af særlig relevans er oplistet i § 42, stk. 1, nr. 1-4. Bl.a. disse momenter vil vores indsigelse tage udgangspunkt i, jf. herunder.

SamletPDF – side 73 af 295

Dokumentnavn: VS 09.17.19-P19-10-25. (OBJECTION_NOTICE_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 17. februar 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

2.2.1. *Lugt: korte afstande, geneafstandskrav og kumulation*

Projektet er stor-skala og placeres med meget korte afstande til beboelse og et nabohusdyrbrug: ca. 114 m til Bøllundvej 17's bolig og ca. 120 m til undertegnede, Finn Jensens svineproduktion. Udover de to hønsehuse omfatter projektet udendørs hønsegårde (24 ha) og gødningshuse til dybstrøelse – alle forhold, der øger lugtbidraget.

Efter nævnspraksis fastsættes geneafstanden for lugt som den længste af de relevante modelberegninger, og afstanden måles fra staldanlæggets lugtmæssige centrum til nærmeste beskyttede punkt (enkeltejendom, samlet bebyggelse). Hvis den beregnede geneafstand er større end afstanden fra anlægget, skal der ifølge godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 som udgangspunkt meddeles afslag på ansøgningen om godkendelse af husdyrbruget.

Trafik Lugt-, støj-, og støvgener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug skal vurderes ved ansøgning om miljøtilladelse. Generne kan f.eks. opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder samt kørsel på offentlig vej ved udbringning og opbevaring af husdyrgødning og anden form for gødning.

I lyset af de meget korte afstande og flere betydelige lugtkilder (stalde, hønsegårde, dybstrøelse) må det lægges til grund, at geneafstande – særligt under korrekt kumulation med andre husdyrbrug i området – næppe kan overholdes. Dermed foreligger væsentlig virkning for omgivelserne i § 42's forstand, hvilket retligt udelukker godkendelse. Der er tale om 11.000 m2 produktionsareal, og 60.000 høns. Oveni ønskes der etablering af et såkaldt gødningshus, hvor dybstrøelse kan opbevares. Derudover er der Bent Rasmussen på Bøllundvej 17, som kun har 114 m fra deres stuehus til den nærmeste høne på marken, hvorfor der ikke mindst her i givet fald ville være øgede lugtgener.

2.2.2. *Øget støj fra ventilationsanlæg, maskiner samt transport og trafik – væsentlige nabogener*

Etablering af en stor ægproduktion indebærer øget driftsstøj fra ventilation. Dette gælder navnlig om sommeren, hvor der ville skulle bruges en masse ventilation på at holde temperaturen nede i hønsehusene. Intern trafik og håndtering heraf er ligeledes et problem. Nævnets faste praksis er, at vurderingen skal tage udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj,

SamletPDF – side 72 af 295

Dokumentnavn: VS 09.17.19-P19-10-25. (OBJECTION_NOTICE_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 17. februar 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

og at al støj på bygningsparcellen – også intern kørsel – indgår i vurderingen. Transportgener som sådanne skal eksplicit indgå i den samlede vurdering efter § 42, stk. 1. Annonceringen og indsigelsesmaterialet omtaler ny adgangsvej og markant øget tung trafik (ægafhentning, foder, Daka, biogas mv.) i et område med smalle og dårlige veje; den samlede genevirkning for de nærtliggende naboer vil være væsentlig. Der vil blive tale om et stort omfang lastbiler og tung trafik. Herunder ses eksempler på dette:

- Til og fra med dyr
- Foderlevering
- Ægafhentninger
- Daka
- Biogas
- Medarbejdere
- Fragtbiler
- Dyrlæge
- Fødevarekontrol

Den markante forøgelse af tung trafik i området, vil give merbelastning på vejene til og fra Langkærvej, som, jf. ovenfor, i forvejen er dårlige og ikke er brede.

På baggrund af nævnspraksis om støj (og det eksplicitte krav om at medregne all parcelstøj) samt de konkrete, korte afstande og trafikforøgelsen, må de samlede støj- og transportgener anses for at nå væsentlighedsniveauet, hvilket udelukker godkendelse.

2.2.3. *Risiko for skadedyr (fluer/rotter) - væsentlige gener*

Skadedyrsgener er et relevant moment under § 42, stk. 1, fordi de vedrører gener for omgivelserne og hygiejnerisici. Projektet indebærer gødningshuse med dybstrøelse og store udendørs arealer med adgang til foder, hvilket markant øger risikoen for flue- og rottetilhold; dette er et velkendt erfaringsmoment i husdyrsager. Særligt henvises til Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser, hvor nævnet udtrykkeligt lægger til grund, at forebyggelse af skadedyr kræver god staldhygiejne, fjernelse af foderrester og opbevaring af foder, så rotter ikke kan tilgå det. Nævnet fremhæver rottebekendtgørelsens pligtsæt og kommunens tilsyns- og påbudsadgang (rottebek. §§ 3–4 og § 10) samt husdyrbruglovens § 39, stk. 1. Der er høje krav til, at myndigheden aktivt skal sik-

SamletPDF – side 73 af 295

Dokumentnavn: VS 09.17.19-P19-10-25. (OBJECTION_NOTICE_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 17. februar 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

re, at der ikke skabes risiko for tilgang af rotter mv. I nærværende sag er risikoen herfor særligt nærliggende pga. dybstrøelse i gødningshuse, store udegående flokke og foderadgang på arealerne, som kan bidrage til flere skadedyr. I kombination med de meget korte nabostande taler dette for, at skadedyrsgener vil være væsentlige og dermed i sig selv må føre til afslag efter § 42.

2.2.4. *Visuel påvirkning af landskabet og områdets rekreative værdi*

Efter § 42, stk. 1, nr. 1-2, skal påvirkning af omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, herunder landskab og rekreative værdier inkl. en lille bæk, der løber mellem Bøllundvej 3-ejendommen og den planlagte hønsebedrift, indgå i den samlede vurdering. Det fremlagte projekt vil i kraft af skalaen og placeringen (syd for eksisterende bygninger) ændre landskabet markant og berøre vildt- og rekreative forhold i området. Disse hensyn styrker samlet set, at påvirkningen er væsentlig og medføre, at godkendelse skal afslås.

Vi har flot natur i vores områder samt masser af dyrevildt. En godkendelse til ægproduktion vil må mange måder ændre landskabet og give dyrene mindre bevægelsesfrihed. Derudover fremgår hensynet til at beskytte naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder ligeledes af husdyrbrugslovens § 1, stk. 2, nr. 5.

2.2.5. *Potentiel påvirkning af miljø, ammoniak og grundvand: kumulation og tålegrænser*

En miljøtilladelse vil påvirke miljø, natur og grundvand, hvilket fremgår som et hensyn af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 1, nr. 3.

Kommunen skal dokumentere, at ammoniakdepositionen til ammoniakfølsom natur – både kategori 1-natur og natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 – overholder de relevante total- og merdepositionskrav, med korrekt indregning af kumulation.

Vi kan herunder henvise til MAD2021.39, hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet tilsidesatte kommunens naturvurdering, og nævnet vurderede, at projektet medførte væsentlige virkninger på miljøet, da tålegrænsen for ammoniak var overskredet. Nævnet ophævende kommunens godkendelse. MAD2021.10 Miljø- og Fødevareklagenævnet gav ikke medhold i klage over en miljøgodkendelse til udvidelse af svinebrug, da den nærliggende eng (kategori 3-natur) allerede var

SkanJetHDF – side: 764 af 2/5

Dokumentnavn: VS 09.17.19-P19-10-25. (OBJECTION_NOTICE_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 17. februar 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

væsentligt næringsstofpåvirket før udvidelsen.

Udendørs hønsegårde på ca. 24 ha og dybstrøelse vil kunne øge den lokale deposition; hvis dokumentationen ikke sikkert viser overholdelse af beskyttelsesniveauer og tålegrænser under korrekt kumulation, foreligger væsentlig virkning, og miljøgodkendelse kan ikke meddeles.

2.2.6. *Forhøjet risiko for smitteoverførsel*

Der er en forhøjet smitterisiko ved kun ca. 120 m mellem fjerkræ og svin, med store driftsmæssige og økonomiske konsekvenser ved udbrud.

Etablering af hønseproduktion i denne skala indebærer en betydelig risiko for smittespredning, herunder Rødsyge, fugleinfluenza, influenza og salmonella.

Disse sygdomme kan overføres indirekte via luftbårne partikler, støv, insekter, vilde fugle, gnavere, køretøjer og personale, når der alene er 120 m fra de stalde, som er på Bøllund 3 adressen til de planlagte hønse-indhegninger, hvilket medfører, at risikoen for smitte øges betydeligt. Dette mener vi har en væsentlig påvirkning på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 1.

Den korte afstand mellem fjerkræ- og svineproduktion øger også risikoen for krydssmitte væsentligt og strider imod almindelige anbefalinger for god biosikkerhed i husdyrproduktion. Vi har kontaktet vores dyrlæge, Jens Strathe, som er praktiserende svinedyrlæge hos Hyovet. Han er indstillet på at afgive udtalelse om nødvendigt. Vi har tillige kontaktet Lars E. Larsen professor i veterinær virologi fra Københavns Universitet, som ligeledes vil fremkomme med en udtalelse til den konkrete sag om nødvendigt. Endelig har vi kontakt med dyrlæge Kasper Pedersen, som har ph.d. i influenza. Fra ham vil vi ligeledes hente udtalelse om nødvendigt.

Efter det fra eksperterne oplyste er der særlig risiko behæftet til udegående hønsebesætninger, fordi de vil tiltrække vilde fugle, og der vil være i øget risiko for smitte. Bøllundvej 3's sobesætning og smågrisestalde ender i beskyttelseszonen (3 km), hvorfor der højest sandsynligt vil være krav om Fødevarestyrelsen (FVST) om klinisk vurdering og undersøgelse af dyr, primært for at sikre fødevaresikkerhed, dyrevelfærd og korrekt brug af lægemidler. Det ville betyde stop af ind/ud transport af dyr fra landbrugsvirksomheden på Bøllundvej 3 i

SamletPDF – side 75 af 295

Dokumentnavn: VS\09.17.19-P19-10-25. (OBJECTION_NOTICE_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 17. februar 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

den periode. Det kan økonomisk set være helt ødelæggende.

relevant er også at nævne særligt rødsyge, som er en smitsom bakteriesygdom (Erysipelothrix rhusiopathiae), der kan overføres fra høns til grise, da bakterien trives i miljøet og hos forskellige dyrearter. Sygdommen forårsager akut feber, hudforandringer (røde pletter/romber) og ledbetændelse hos grise, og kan være dødelig. Rødsyge hos svin giver høj feber, manglende malkevene og et massivt antibiotikaforbrug. Det vil give os større dødelighed blandt vores dyr, og det vil økonomisk set også være en katastrofal følge af hele denne sag.

2.3. Alvorlige drift- og økonomiske konsekvenser

Et periodevist salgsstop, for sobesætning og smågrise, jf. ovenfor vil udløse betydelige tab af landbrugsvirksomhedens indtjening og skabe generel risiko for større tab af forretningen. Et eventuelt smitteudbrud vil ydermere få alvorlige konsekvenser for produktion, fordi det vil udløse påbud om restriktioner aflivning af dyr, tab af genetik.

2.3.1. *Værdiforringelse*

Såfremt der etableres ægproduktion som anført, vil værdien af alle underskrivernes ejendomme falde i værdi, herunder særligt ejendommen på Bøllundvej 3, fordi en eventuel senere erhverver af ejendommene vil se naboens hønsebrug som en risiko for fortsat svineproduktion.

Også af den årsag skal godkendelse ikke meddeles.

3. Konklusion – Anmodning om, at Kommunen meddeler afslag til den konkrete ansøgning om miljøgodkendelse

3.1. Vi kan hermed opsummere: De meget korte afstande til beboelse og nabohusdyrbrug, projektets betydelige skala og emissionskilder (stalde, 24 ha hønsegårde, dybstrøelse), den kumulative lugtbelastning, den markante skadedyrsrisiko (fluer/rotter) og det generelle reguleringsspor i rottebekendtgørelsen, de forventelige driftsstøj- og transportgener samt risikoen for overskridelse af tålegrænser i følsom natur taler samlet for, at projektet indebærer "væsentlig virkning på miljøet" i § 42's forstand.

3.2. Derfor bør der ikke meddeles miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a,

SamletPDF – side 76 af 295

Dokumentnavn: VS 09.17.19-P19-10-25. (OBJECTION_NOTICE_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 17. februar 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

når der foreligger væsentlig negativ virkning på miljø mv. Der skal således meddeles afslag.

3.3. Katastrofale økonomiske konsekvenser for naboerne landbrugsbedrifter taler ligeledes for at meddele afslag.

3.4. Vi anmoder om, at kommunen eksplicit forholder sig til ovennævnte forhold og oplyser sagen fyldestgørende. Vi anmoder endvidere om at modtage udkast til afgørelse med 30 dages høringsfrist.

3.5. Kommunen bedes holde os orienteret om sagens videre behandling og eventuelle høringer.

Vi ser frem til at høre fra jer.

Med venlig hilsen

Karin og Flemming Hvelplund

Flemming Hvelplund Karin A. Hvelplund.

Karsten Guldborg Nielsen og Lone Nielsen

Lone Nielsen Karsten Nielsen

Anne Jensen

Elna og Bent Rasmussen

SamletPDF - side 79 af 295

Dokumentnavn: VS 09.17.19-P19-10-25. (OBJECTION_NOTICE_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 17. februar 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

Elsc Rasmussen Bent Rasmussen

Martin Vindbjerg

Martin Vindbjerg

Finn og Birthe Jensen

Finn H. Birthe Jensen

Dokumentnavn: VS Synspunkter til sagsnummer 09.17.19-P19-10-25. (VS Synspunkter til sagsnummer 09.17.19-P19-10-25..pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 12. februar 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

Kommentarer og synspunkter til ovenstående sagsnummer.

For at påvirke og skæmme naturen og nabolaget mindst ville det være oplagt at byggeriet blev etableret i forbindelse med den bygningsmasse der i forvejen er på Langkærvej 3.

Undertegnede har svært ved at forstå nødvendigheden i at lægge de to hønsehuse i områder, der i dag ligger så langt fra eksisterende byggeri. Specielt når der er masser af areal tættere på eksisterende bygninger.

Ved en placering tættere på nuværende byggeri, vil den tunge trafik med fx foder og æg, som byggeriet medfører, ikke påvirke så mange naboer mod syd og øst, som den vil med den nuværende placering.
Denne placering vil også øge afstanden til eksisterende svineproduktion på Bøllundvej 15.

I forbindelse med evt. byggeri vil jeg foreslå at der sættes krav til belysningen udenfor bygningen. Ansøgers hønsehus på Hesselbjergvej har fx næsten altid lys tændt på den vestvendte gavl, hvilket øger lysforureningen i et ellers dejligt mørkt område. Selvfølgelig ikke et stort problem, men det burde kunne tænkes ind i planlægningen af nyt byggeri at der tages hensyn til lysforurening, så lys ikke er tændt udenfor bygningerne mere end højst nødvendigt.

Med venlig hilsen

Jan Baunsgaard Pedersen
Sdr. Askærvej 8
7330 Brande

Dokumentnavn: VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Indsigelse_mod_2.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

Indsigelse mod udkast til afgørelse om miljøgodkendelse for etablering af stor hønsebedrift, Langkærvej 3, 7330 Brande (sagsnr. 09.17.19 P19 10 25)

Axel Månsson Øko-Ægget ApS
Langkærvej 3, 7330 Brande

Til Kristian Andreassen
Teknik og Miljø Ikast-Brande kommune

1. Indsigelse mod udkast til afgørelse om miljøgodkendelse § 16 a, stk. 2

1.1. Ikast-Brande Kommune har offentliggjort udkast til miljøgodkendelse efter husdyrbrugiovens § 16 a til etablerng af to hønsehuse med tilhørende hønsegårde ("udearealer") og møddinghuse.

1.2. Kommunen har indkaldt til bemærkninger senest den 28. september 2026 og oplyst, at der er en 30 dages høring, inden endelig afgørelse træffes, og med efterfølgende 4 ugers klagefrist.

1.3. Vi, de undertegnede, som udgør alle nærmeste naboer til Axel Månssons gård, gør indsigelse mod dette udkast til miljøgodkendelse. Vi er alle matrikulære naboer beliggende i et nært areal til Langkærvej 3 og herunder er angivet både afstanden til hønseindhegningen og til hønsehusene:

1.4. Faktisk grundlag og nabolliste (afstande til ansøgt hegn og til hønsehus)

1.4.1. Karin og Flemming Hvelplund, Bøllundvej 7, 7330 Brande. 381 m til planlagte hønseindhegning og 551 m til hønsehus.

1.4.2. Karsten Guldborg Nielsen og Lone Nielsen, Bøllundvej 12, 7330 Brande. 586 m til planlagte hønseindhegning og 708 m til hønsehus.

1.4.3. Anne Jensen, Bøllundvej 20, 7330 Brande. 448 m til planlagte hønseindhegning og 677 m til hønsehus.

1.4.4. Elna og Bent Rasmussen, landbrugsejendom på Bøllundvej 17, 7330 Brande. 156 m til hegn og 369 m til hønsehus.

1.4.5. Finn og Birthe Jensen. Bøllundvej 15, 7330 Brande (+ Bøllundvej 16 og Bøllundvej 3). 133 m (stuehus) til hegn og 364 m til hønsehus; fra stalde 162

Dokumentnavn: VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Indsigelse_mod_2.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

m til hegn og 358 m til hønsehus. Driver en svineproduktion på Bøllundvej 15 og Bøllundvej 3 med ca. 1.700 årssøer (ca. 1.350 grise om ugen / 70.000 smågrise årligt), beliggende ikke mere end ca. mellem 130 og 160 m fra de planlagte hønseindhegninger.

1.4.6. Martin Vindbjerg, Sdr. Askærvej 1, 7330 Brande. 556 m fra hus til planlagt hønseindhegning og 814 m til hønsehus. Planen vedr. hønsehuse mv. vil give ekstra transport forbi deres ejendom.

1.4.7. Bendt Pedersen og Eva Veile, Langkærvej 7.

1.4.8. **Ansøgers stuehus,** Langkærvej 3 er betydeligt længere fra det planlagte projekt - 403 m fra den planlagte hønseindhegning og 606 m fra det planlagte hønsehus - end naboerne på Bøllundvej 17, 15 (16 og 3) og 7.

1.4.9. Vi vedhæfter **bilag 1** med længdemålinger foretaget af landmåler

1.4.10. Det bemærkes, at det oprindeligt udsendte materiale fra Kommunen om ansøgning fra januar 2026 ikke var fuldstændigt i forhold til det nu tilgængelige materiale vedrørende ansøgers pkt. 3.12. Der er bl.a. den væsentlige forskel, at ansøgers materiale, som er fremlagt nu, indeholder anmodning om godkendelse af opførelse af hønsehusene, hønseindhegninger og møddinghuse mv. på ansøgers "bagerste marker" og med den betydelige konsekvens, at hele projektet med Hønsehuse og hønseindhegning samt møddinghuse er rykket markant tættere på hovedparten af ansøgers naboer end på ansøger selv. Det er en væsentlig ændring. Det er således ikke i overensstemmelse med de faktuelle forhold, når kommunen i udkastet side 34 anfører, at *"den ønskede placering tager også hensyn til naboerne, da afstanden til beboelse er tilstrækkelig til at minimere eventuelle gener. "*

2. Vores indsigelser generelt

2.1. Kommunen opfordres af alle undertegnede, dvs. alle naboerne, til at nægte miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a, da denne efter vores vurdering ikke lovligt kan meddele miljøgodkendelse. Den samlede, realistiske vurdering efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 1 viser efter vores vurdering væsentlig virkning på miljøet, navnlig vedrørende lugt (med kumulation og korte afstande til visse af naboerne (ikke til ansøger selv)), skadedyr (fluer/rotter), driftsstøj og transportgener samt forurening/ammoniakpåvirkning af natur, herunder, fordi udkast til godkendelse ikke inddrager udearealernes og/eller gødningshusenes påvirkning. Den samlede,

Dokumentnavn: VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Indsigelse_mod_2.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

realistiske vurdering efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen antages på den baggrund at vise væsentlig virkning på miljøet, medmindre Kommunen kan modbevise dette.

2.2. Ændringen af placeringen af hønsehusene synes at være på grund af hensynet til Brande Å, som netop stadig via vandløb er i umiddelbar nærhed af det ansøgte projekt med hønsehuse. Ifølge Naturdata, som der også er refereret til udkastet, er mosen senest beskrevet den 30.01.2021. Det fremgår bl.a., at der forekommer stor nælde spredt på arealet, at mosen har et stort naturpotentiale, og at gøgeurt er i tilbagegang. Artslisten viser desuden flere stjernearter og kvælstoffølsomme arter, herunder fund af plettet gøgeurt. Der er registreret i alt 28 stjernearter, hvilket er relativt højt. Derudover er der fundet tormentil, som er en tostjernet og meget følsom art. Gøgeurt vurderes ligeledes som kvælstoffølsom. For § 3-beskyttede naturtyper og kategori 3 gælder, at kommunen kan tillade en merdeposition på over 1,0 kg N/ha/år, hvis der foretages en konkret vurdering af naturtilstanden sammenholdt med baggrundsbelastningen. Den ansøgte ændring medførte i første omgang en merdeposition til mosen på op til 1,7 kg N/ha/år. På dette område må ammoniakpåvirkningen ikke øges. At hønsehusene er rykket ud på markerne ændre ikke ved, at en mer-belastning på området generelt skal undgås, for, at der ikke sker en yderligere forringelse af naturen omkring mosen. Disse vigtige omstændigheder, som fremgår af kommunes egen undersøgelse, skal der tages hensyn til, og dette synes ikke sket i nærværende sag, jf. herunder særligt det manglende hensyn til, at de planlagte hønseindhegninger med hønsehuse har omkringliggende vandløb, som fører direkte ud i Brande Å og derfra videre til Skjern Å og Ringkøbing fjord.

2.3. Jeg vedlægger et kort, jf. **bilag 2**, der viser hvorledes hele vandløbssystemet er placeret lige omkring de planlagte hønsehuse og hønseindhegninger. Jeg vedhæfter også fotos af vandløbene, som er markeret på kortet, jf. **bilag 3.** Endelig vedhæftes **bilag 4**, som viser et kort inkl. hele vandløbs- og Å-systemet, hvor det tydeligt fremgår, at vandløbene, som grænser op til de planlagte hønseindhegninger fører direkte til Brande Å.

2.4. Som nævnt løber Brande Å gennem Brande og munder ud i Skjern Å, hvor de nedre dele er en del af det store Natura 2000-område (Skjern Å). Det er nedstrøms. Ved projekter eller udledninger nær Brande Å er det derfor vigtigt at vurdere, om en udledning eller en risiko herfor kan påvirke det nedstrøms liggende Natura 2000-område ved Skjern Å. Herunder gennemgås de forhold,

Dokumentnavn: VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Indsigelse_mod_2.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

som efter vores opfattelse udgør en væsentlig risiko for udledning, som kan påvirke området.

2.5. Fra et hønsehusanlæg med fritgående høns og tilhørende marker vil afstrømningen ramme lige ned i vandløb, bække og grøfter. Når der sker udvaskning eller udslip af gødning (hønsemøg/kvælstof/fosfor) fra områder, hvor hønsehusene og indhegningerne er placeret på kortet, bilag 1 og 2, vil det løbe ud i vandløbene og videre til Brande Å.

2.6. Hønsemøg er ekstremt stærkt og indeholder meget høje koncentrationer af kvælstof (ammoniak) og fosfor. Når møget lander på bar jord eller direkte i vandkanten, som det vil gøre fra de fritgående høns, optages det ikke af planter, men skylles ud i bækken/vandløbet. Det betyder helt grundlæggende, at fritgående høns og indhegnede hønsegårde helt tæt på vandløb kan have en betydelig miljøskadelig effekt. Selvom frilandshøns umiddelbart lyder naturligt, skaber koncentrationen af høns på et afgrænset område langs et sårbartvandløb, som løber ud i de større åer, specifikke miljøproblemer. De primære miljøproblemer ved vandløbsnære hønseindhegninger er, at høns skraber og hakker i jorden konstant for at finde føde og støvbade. Tæt på et vandløb betyder det, at de hurtigt rydder bredden for græs og planter. Det får den konsekvens, at planterne forsvinder, og dvs. at der herefter ikke er noget rodnet til at holde på jorden eller optage næringsstoffer. Jorden bliver sårbar over for erosion, og gødningen skylles direkte ud i vandet, hver gang det regner. Det betyder direkte udvaskning af fosfor og kvælstof. Det fører til algeopblomstring, som efterfølgende rådner og skaber iltsvind.

2.7. Afføring fra høns indeholder også coli-bakterier (f.eks. E. coli) og salmonellabakterier. Hvis en indhegning ligger så tæt på, at overfladevand løber fra hønsegården og direkte i vandløbet, kan det forringe vandkvaliteten markant.

2.8. Det ovenfor anførte er kritisk ikke alene for Brande Å, hvor vandløbene fører det ud, men det er også kritisk, fordi der derved er en risiko for at påvirke det nedstrøms liggende Natura 2000-område ved Skjern Å. Det skal understreges, at alle de vandløb, som der er indsendt foto af er med rindende vand og ikke udtørrede.

2.9. Når det handler om risikoen for lokal forurening af vandmiljøet, er fritgående økologiske høns mere problematiske end høns, der kun er inde i et hønsehus. Selvom økologi og frilandshøns er markant bedre for dyrevelfærden, skaber de

Dokumentnavn: VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Indsigelse_mod_2.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

udendørs arealer en stor miljømæssig udfordring, som konventionelle indendørs staldsystemer ikke har.

3. Grundlaget for opfordringen til Kommunen

3.1. Kommunalbestyrelsen skal foretage en samlet realistisk vurdering af projektets væsentlige miljøvirkninger, herunder navnlig forurening (ammoniak), lugt, støj og transport og natur-/grundvandsinteresser og omgivelsernes sårbarhed/kvalitet, herunder ikke mindst hensynet til Brande Å og andre omliggende Å-systemer, der har et stort naturpotentiale, jf. pkt. 2.2 – 2.9 og udkastet side 23. Beskyttelsesniveauerne (bl.a. lugt og ammoniak) er styrende, og hvis disse ikke tilstrækkeligt kan dokumenteres overholdt for det faktisk ansøgte, skal godkendelse nægtes. Kommunens "samlede vurdering" hviler tilsyneladende på miljøkonsekvensrapporten og husdyrgodkendelse.dk, men indeholder begrundelsesmæssige mangler, herunder vedrørende ikke tilstrækkeligt beskrevet tung trafik og manglende inddragelse af forurening og lugt mv. fra udearealer og Gødningshuse, hvilket bør udelukke, at der kan meddeles en godkendelse under disse omstændigheder, jf. herunder.

4. Gennemgang af indsigelserne enkeltvis

4.1. Kommunen har ikke **lugt** med fra udearealer og gødningshuse i deres vurdering. Det må anses som en fejl i forudsætningerne, at Kommunen alene bygger sin lugtkonklusion på gene-afstandstabeller og samtidig oplyser, at "*Eventuel lugtemmission fra ikke produktionsarealer som hønsegårde og møddinghuse indgår ikke i lugtberegningerne*". Kommunen tager således ikke hensyn til *"hønsenes udearealer"* eller der, hvor der i høj grad også kommer lugt fra, nemlig møddinghuse. Det fremgår bl.a. af side 14 og side 15. Det strider mod kravet om en samlet og realistisk vurdering af det ansøgte, hvor udearealer er centrale for økologisk drift, som ansøgningen indeholder et ønske om. Når væsentlige lugtkilder udelades i en samlet vurdering, kan overholdelse af lugtbeskyttelsesniveauer ikke lægges til grund.

4.2. Dette kan suppleres af forhold omkring hønsehusene, og hvem der ligger tættest herpå. Det fremgår af Kommunens ikke-tekniske resume, at nærmeste naboejendom ligger "*over 300 meter*" væk, hvilket indikerer, at afstanden næppe er over 400 m, og det underbygger, at hønsehusene – som det også se på vedhæftede opmålinger - placeres væsentligt tættere på nærmeste naboer end på ansøgers eget stuehus – et forhold, som skærper nabobeskyttelseshensynet

Dokumentnavn: VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Indsigelse_mod_2.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

i § 42-vurderingen. Når hønsehusene placeres langt fra ansøgers egen gård "i bagerste marker", jf. 31 ff. i ansøgningen, betyder det, at generne går ud over naboerne.

4.3. Kommunen oplyser i relation til forurening/ **ammoniak**, at emissioner fra udegående dyr ikke indgår ved udarbejdelse af miljøgodkendelser af projekter med udearealer, jf. bl.a. side 15, og at "worst case" beregning er sat som dyr på stald året rundt. Dette er præciseret flere steder og bærer konklusioner om 0,0 kg N/ha/år til kategori 1 og 0,0-0,1 kg N/ha/år til kategori 2. En "worst case" uden udearealer er ikke worst case for en økologisk drift med omfattende udearealer og dybstrøelse. Vurderingen er derfor helt grundlæggende utilstrækkeligt oplyst efter § 42, stk. 1, og konklusionen om ingen væsentlig virkning kan derfor simpelthen ikke lægges til grund, jf. herunder også vores gennemgang i punkterne 2.2-2.9.

4.4. Kommunen har ikke gennemført **støjberegninger**, men begrunder fravalget med, at afstanden til nærmeste nabo er over 300 m, og at støjkilderne er "*som normalt på et landbrug*". Det fremgår blot af teksten side 34, at "*de fleste transporter forgår hverdage mellem 6-18* (dvs. hele dagen) *og ruten er tilrettelagt så tung trafik ikke passerer tæt forbi naboerne.*" Dette er dog ikke begrundet, og som det fremgår af opmålingskortet synes det i realiteten at betyde, at tung trafik netop passerer forbi naboerne, men ikke forbi ansøger, fordi ansøger placerer hele hønsevirksomheden på sine bagerste marker, som er længst væk fra ansøger selv. Kommunen afviser desuden en samlet (kumulativ) støjvurdering med henvisning til, at "*hver anlægstype*" reguleres særskilt. Når de nærmeste naboer er væsentligt tættere på interne køreveje, ramper og læssepunkter end ansøgerens eget stuehus, skærpes dokumentationskravet. Kommunen har ikke dokumenteret, at vejledende støjgrænser kan overholdes uden beregning. Dette er ikke foreneligt med kravet i § 42, stk. 1, om samlet vurdering af væsentlige gener. Al parcelstøj skal indgå, og transportgener skal vurderes som selvstændigt moment. Uden beregnet dokumentation for overholdelse af vejledende støjgrænser, kan det ikke konkluderes, at der tages hensyn til støj. Desuden kan man se i en video, som er fremlagt som **bilag 5**, at ansøger har planlagt udkørsel af transporter mv., som vedrører hønseproduktionen, lige med udkørsel i et befærdet usigtbart sving. Dette kan ikke anses for at være forsvarligt.

4.5. Kommunens håndtering vedrørende **skadedyr** er utilstrækkelig. Kommunen anfører bl.a., at "*høns spiser fluer og fluelarver*", og konkluderer, at der derfor

Dokumentnavn: VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Indsigelse_mod_2.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

ikke vil være problemer med fluer. Dette synes ikke underbygget, og det er en utilstrækkelig præmis i lyset af erfaringer med dybstrøelse, udearealer og foderadgang. Vedrørende rotter henvises alene til generelle regler. Nævnspraksis understreger, at forebyggelse og bekæmpelse skal håndteres konkret. Det er tydeligvis ikke sket her.

4.6. Kommunen begrunder fritliggende **placering/landskab** med ammoniakhensyn til kategori 3/§ 3-natur og "arrondering". Når baseline i lugt- og ammoniakvurderingerne samtidig udelader emissioner fra udearealer og formentlig også møddinghuse, er landskabs-/naturafvejningen ikke foretaget på korrekt grundlag. Den valgte placering betyder samtidig, at belastningen koncentreres ved tredjemands boliger og landskabsarealer helt tæt på vandløb, som fører ud i større Å-systemer, jf. den udførlige beskrivelse i hele pkt. 2 ovenfor. På den baggrund synes det i strid med naturafvejning at give miljøgodkendelse, når etableringen af hønsehusene mv. uanset flytning stadig ikke er forsvarlig.

5. Sammenfatning

5.1. Sammenfattende er Kommunens "samlede vurdering" (side 23–24) ikke båret af korrekt sagsoplysning/begrundelse, herunder bl.a. fordi emissioner fra udearealer og tilsyneladende også møddinghusene udelades (lugtemission og forurening med kvælstof/ammoniak), hertil kommer der heller ikke er taget hensyn til de fritgående høns' møg udledes til vandløb, som fører direkte til et omfattende og beskyttet Å-system, at støj ikke er beregnet og skadedyr undervurderes, med en bemærkning om, at "høns spiser fluer". Kommunens afgørelsesudkast henviser til rapport og skemaer, men uden gennemsigtighed om centrale input og uden realistisk worst case for økologisk udegående drift (lugtemission/udearealer udeladt, ammoniak "worst case" = dyr på stald og ingen reel støjberegning). Herudover ville konsekvensen af en miljøgodkendelse være, at en del naboer ville komme til at ligge i betydeligt kortere afstand til det ansøgte end ansøger selv. Det understreger, at støj- og lugtmomenter ikke bare kan bortskønnes uden beregning. De krævede "hovedårsager" og kriterier for § 42-vurderingen er dermed ikke fyldestgørende begrundet, hvilket udgør en konkret væsentlig begrundelsesmangel efter de grundlæggende krav i miljøsager. Begrundelse og sagsoplysning er garantiforskrifter. Vi fastholder, at godkendelse ikke kan meddeles efter § 42, stk. 1, og opfordrer til afslag.

5.2. Kommunen bedes holde os orienteret om sagens videre behandling og eventuelle yderligere høringer.

Dokumentnavn: VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Indsigelse_mod_2.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

Vi ser frem til at høre fra Kommunen.

Med venlig hilsen

Karin og Flemming Hvelplund

Flemming Hvelplund Karin Hvelplund.

Karsten Guldborg Nielsen og Lone Nielsen

Karsten Nielsen Lone Niels

Anne Jensen

Elna og Bent Rasmussen

Elna Rasmussen Bent Rasmussen

Martin Vindbjerg

Martin Vindbjerg

Finn og Birthe Jensen

Birthe og

Bendt Pedersen og Eva Veile

Bendt Pedersen Eva Veile

Dokumentnavn: VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Indsigelse_mod_2.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

Bilagsfortegnelse:

Bilag 1: Målinger af afstand fra hver nabo til hønsehuse og indhegning

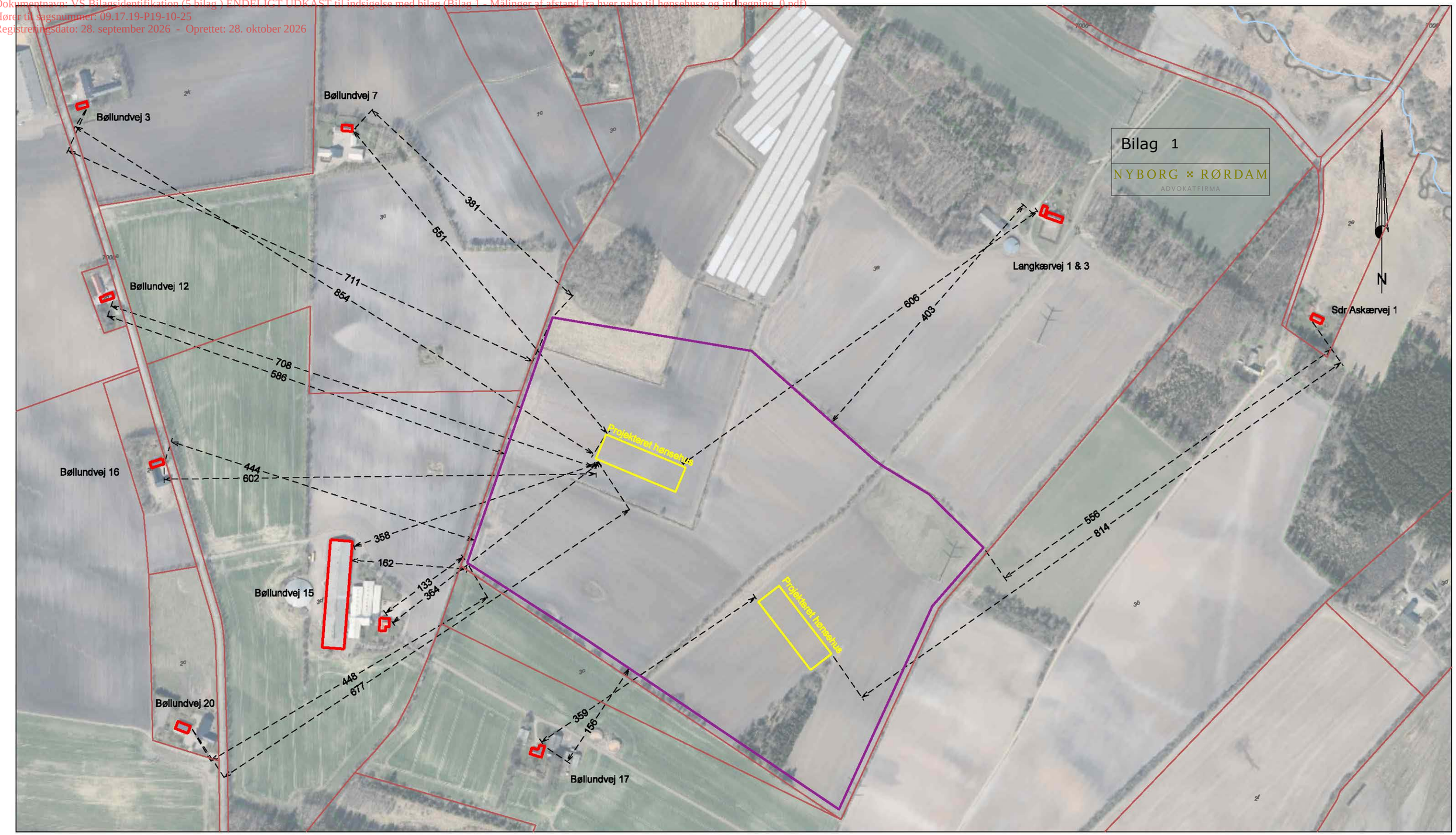
Bilag 2: Placering af vandløbssystemet lige omkring de planlagte hønsehuse og hønse-indhegninger

Bilag 3: Fotos af vandløbene, som er markeret på kortet, jf. bilag 2

Bilag 4: Kort inkl. vandløbs og Å-systemet

Bilag 5: Video, som viser udkørsel i befærdet usigtbart sving

Dokumentnavn: VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Bilag 1 - Målinger af afstand fra hver nabo til hønsehuse og indhegning_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

0 100 200 300 400 500 m

Oversigtsplan vedr.

Målsætning til projekt

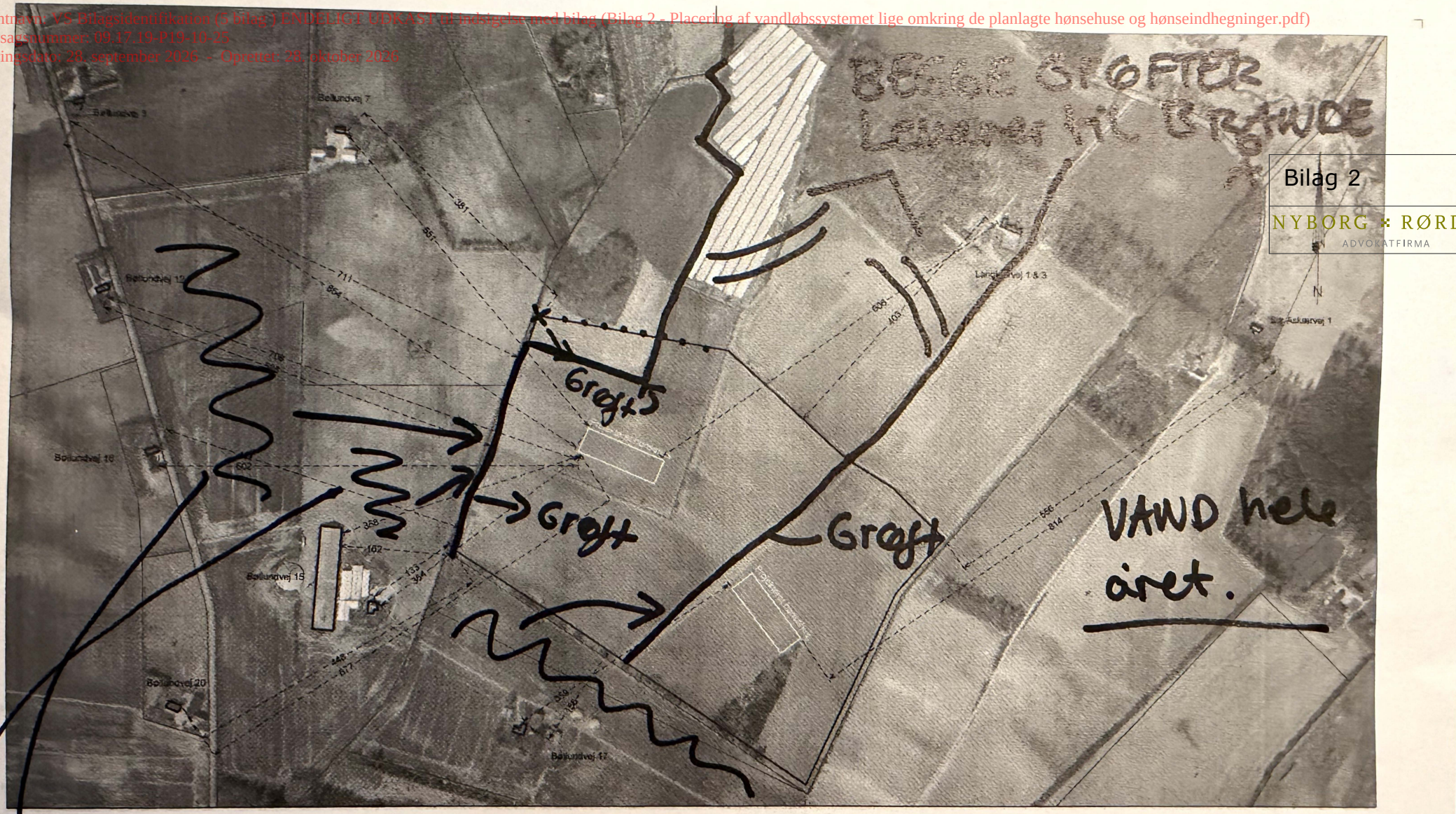
Langkærvej 3,
7330 Brande

Ikast-Brande Kommune

Journalnr:	61725
Revision:	
Rev. dato:	
Målt:	- -
Tegnet:	16.09.2026 sbe
Målforhold:	1: 5000
Kotesystem:	DVR90
Godkendt:	Jan Frederiksen landinspektør

LAND & PLAN
Rådgivende landinspektører, ingeniører og planlæggere
Strandpromenaden 6 • 8700 Horsens • Tlf. 76 28 60 60 • post@landplan.dk
www.landplan.dk

Dokumentnavn: V5 Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Bilag 2 - Placering af vandløbssystemet lige omkring de planlagte hønsehuse og hønseindhegninger.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 – Oprettet: 28. oktober 2026

Bilag 2

NYBORG · RØRDAM
ADVOKATFIRMA

80% af markvand fra det areal løber i denne grøft til højre.

Dette stykke foran Bøllundvej løber også i denne grøft

15. markvand

Oversigtsplan vedr.

Målsætning til projekt

Langkærvej 3,
7330 Brande

Ikast-Brande Kommune

Journalnr:	61725
Revision:	
Rev. dato:	
Målt:	- -
Tegnet:	16.09.2026 sbe
Målforhold:	1: 5000
Kotesystem:	DVR90
Godkendt:	Jan Frederiksen

LAND & PLAN
Rådgivende landinspektører, ingeniører og planlæggere
Strandpromenaden 6 · 8700 Horsens · Tlf. 76 28 60 60 · post@landplan.dk
www.landplan.dk

Dokumentnavn: Bilag 3. - Fotos af vandløbene, som er markeret på kortet, jf bilag 2_0 (Bilag 3. - Fotos af vandløbene, som er markeret på kortet, jf bilag 2_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

Dokumentnavn: VS Bilagsidentifikation (5 bilag) ENDELIGT UDKAST til indsigelse med bilag (Bilag 4 - Kort inkl. vandløbs og Å-systemet_0.pdf)
Hører til sagsnummer: 09.17.19-P19-10-25
Registreringsdato: 28. september 2026 - Oprettet: 28. oktober 2026

Bilag 4

NYBORG × RØRDAM
ADVOKATFIRMA

